

№ 241

Cena numeru
14 gr.

Cena prenumeraty
w Łodzi
Miesięcznie 2,50 zł.
Czynoszenie do domów 10 gr.
Z przes. poczt.
Miesięcznie 3,50 zł.
Poza Łodzią egz. 18 groszy.
Konto P.K.O. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

XXVII r.
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5—6 pp
artykułów i listów anonimowych nie umieszcza się.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ŻADNEJ PARTJI.

Wtorek, dnia 2 września 1924 r.

Chrześcijański „Jarmark Łódzki” Łódź, Piotrkowska 44.

Poleca konfekcję męską, damską i dziecięcą w dużym wyborze jak: **palta, ubrania, suknie, sweatry**, gotowe i na zamówienia z materiałów firmy **Leonhardt, Woelker i Girbardt**, których duży wybór jest zawsze na składzie.

Galanteria oraz bielizna gotowa, — Dla pp. hurtowników **ceny fabryczne ! !**

Uwaga! Magazyn tylko na I piętrze, ze sklepem na parterze nie mamy nic wspólnego.

2923

Resztki i okazyjne sztuki

z fabr. Leonhardta nadeszły:

na ubrania męskie, damskie, dziecięce i palta.

Tanio, ceny stałe.

Tanio, ceny stałe.

Edmund Wasilewski

Łódź, Sienkiewicza 65.

2871

Kresy w dzisiejszym ich stanie.

Wielką, a mogącą stać się w skutkach straszną bolączką państwa polskiego, to jej ziemie wschodnie, t. zw. Kresy, gdzie wzdłuż przedłużonej granicy, topograficznie nie bronionej, sąsiadujemy z najruchliwszym, rozkładowym czynnikiem, jaki kiedykolwiek na świecie istniał — z Sowrosją. Sytuację pogarsza, licznie tam rozsiedle, żydostwo, naturalny sojusznik i rozsądnik komunizmu, które opanowało swojemi kleszczami, mało jeszcze kulturalnie uświadomioną, ludność miejscową.

Ostatni, niemal dzień po dniu, powtarzające się napady bandyckie na Kresach, zorganizowane przez sowiecką *) akademję bandycko-dywersyjną w Mińsku, jaskrawo i krwawo dowiodły nam, że periculum in mora, że nie mamy czasu do stracenia, jeżeli chcemy aby Kresy nasze nie stały się jaskinią zbójów, przez którą wsącza się propaganda i rozkład bolszewicki.

Stan kulturalny i duchowy naszych Kresów w stosunku do województw środkowych i zachodnich porównać można ze stanem kulturalnym Stanów Zjednoczonych Ameryki półn.

Jak wiadomo, w ustroju administracyjnym amerykańskim, oprócz podziału na stany istnieją t. zw. „terytorja”, obejmujące ziemie, które w swym rozwoju jeszcze nie dosięgły poziomu kulturalnego t. zw. „Stanów”. W terytorjach, w całej pełni, pracują

jeszcze plug, cyrkiel i książka, prowadząc akcję postępowo-kulturalną.

Po paru-letnim doświadczeniu mimo-woli nasuwa się podejrzenie, czy trafnym i skutecznie wiodącym do celu jest podział administracyjny naszych Kresów na województwa i powiaty, na wzór innych ziem Rzeczypospolitej; pytanie te nasuwa się nie tylko ze względu na interes państwa ale i ze względu na interes miejscowej ludności.

Nie od dzisiaj, ale od samego początku wyrażaliśmy zdanie, że Kresy pod względem administracyjnym winny być ujęte jedną sprężystą ręką, nawet w miękkiej rękawiczce, byle była twarda i silna.

Rok temu na tem miejscu **) wysuwa-liśmy koncepcję powołania do życia specjalnego ministerstwa dla spraw kresowych. Dzisiaj idea ta stała się czynem, zapewne nawet w lepszej postaci, stworzono bowiem odrębny podsekretariat stanu, dla spraw kresowych, przy ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Wierzyć należy, że wszystkie nicie i sprężyny, których końce skupiać się będą w rękę nowego podsekretarza stanu, zostaną kierowane i poruszone według pewnego mądrego i racjonalnego planu, konsekwentnie przeprowadzonego. Może wtedy okaże się, że świeże zamianowanie dwóch generałów-wojewodami, nie jest tylko eksperymentem, pociągającym za sobą znowu jakieś grube frycowe, ale celowo obmyślanem posu-

nięciem.

Warszawski spiritus movens naszej polskiej kresowej roboty musi pamiętać o tem, że najpewniejszym spoidłem, którem złączyć można trwale Kresy z macierzą to dobrobyt kulturalny. Czynne tam muszą być plug, cyrkiel, a przede wszystkim — książka i waga, — waga sprawiedliwości, ale i rzetelna waga kupiecka współdzielcza: tego szatany czynne po tamtej stronie granicy dać nie mogą, chociażby chciały, bo nie potrafią z braku środków i ideałów.

Gdy o ideałach mowa, samo przez się, wysuwa się konieczność powierzenia pracy wykonawczej ludziom młodym, silnym, zdrowym, pełnym energii i ideowego, patriotycznego zapału. Kresowa praca administracyjna to nie „kawalki”, które można jak bądź odrobić i zepchnąć z biurka byle jak.

Pracownikom musi się dać należyte wynagrodzenie, a nawet podwójnie liczyć lata służby (na wzór francuskiej służby kolonialnej); oprócz tego, (na wzór angielsko-amerykański), musi się im stworzyć nietylko znośne, ale i przyjemne warunki życiowe, np. zorganizowaniem klubów towarzyskich i t. p.

Potężnym czynnikiem kulturalnym musi się stać wojsko. Załogi tamtejsze należy dobrać z ludzi pewnych i wypróbowanych patriotów, kulturalnie rozwiniętych. Rekrutów tamtejszych, zaś, musi tutejsze społeczeństwo w wewnętrznych załogach pozyskać dla Polski. Fermy osadnicze należy wzorowo prowadzić, a osadnikom wojskowym dać zupełne bezpieczeństwo i możność nie to, że bytowania, ale normalnego życia. Pomocą mogłyby się stać Współdzielczy bank Wojskowych.

Czeka nas prawdziwa pionierska praca.

A gdyby to nie wystarczało, wobec niespokojnego i bandyckiego wschodniego sąsiada — będziemy musieli wzorować się na dawnej Ameryce z jej wysuniętymi gesto blokhauzami, wzdłuż ziem zamieszkałych przez dzikich Indian, albo nawet cofnąć się do czasów starożytnych Rzymian, którzy wzdłuż swych wschodnich granic, dla obrony przed barbarzyńcami, zakładali warowne obozy i miasta. Z takiego warownego obozu wyrosła, najdalej na wschodzie dzisiaj wysunięta placówka kultury łacińskiej, zwycięsko oparłszy się wiekowej niewoli wschodniego despotyzmu, Rumunja — nasz sojusznik na Wschodnich Kresach.

inż. K. Folkierski.

*) Czy dobrze się stało, że wielki ośrodek miejski, Mińsk, tak blisko naszej granicy leżąc, pozostał po stronie bolszewickiej?

**) patrz „Rozwój” z dn. 21.III 1923 r. Kresy.

Oliwa wypływa na wierzch.

Kilka dni temu w nrze 236 „Rozwoju“ wyraziliśmy opinię, że umowa londyńska nie jest niczym innym, jak tylko przyszłym strzępem papieru.

Jak widać i prasa niemiecka do tego samego zapatrywania szczerze się przyznaje:

„Local Anzeiger“ ogłasza w dzisiejszym swoim wieczornym wydaniu rozmowę z posłem Partji Niemieckich Nacjonalistów p. Quaatzenem. Oświadczenie p. Quaatzena jest jasnym do wodom czysto formalnej i zewnętrznej zmiany stanowiska niemieckich nacjonalistów w sprawie wypełnienia postanowień planu Dawesa i zarazem daje prawdziwy obraz przyszłej polityki niemieckiej, której otwartymi wyznawcami są właśnie niemieccy nacjonalisci, a tajnymi reszta stronnictw niemieckich do socjalistów włącznie.

Pos. Quaatzen po szumnym stwierdzeniu na wstępie swego oświadczenia, iż głosowanie niemieckich nacjonalistów jest punktem zwrotnym o politycznym, a może nawet historycznym znaczeniu, powiedział:

— Żadnym sposobem nie można było zapobiec przyjęciu ustaw związanych z planem Dawesa. Los Niemiec będzie zależał od tego, jak te ustawy będą przeprowadzane i od tego, czy polityka niemiecka zjedzie z torów polityki wypełniania zobowiązań (Erfüllungs Politik) t. zn. polityki bezmyślnego poddania się i bezpośrednich przyrzeczeń, zajmie zaś stanowisko rozumne i zaufania godne. Podpis niemieckich nacjonalistów pod ustawami Dawesa nie oznacza uznania faktu, jakoby chybione zresztą uregulowanie sprawy pokoju było zupełne, czy też tylko nawet możliwe. Stronnictwa zbliżone do niemieckich nacjonalistów, niemiecki świat gospodarczy i przemysłowy łączą się z niemieckimi nacjonalistami w przeświadczeniu, że ciężary planu Dawesa są w obecnych warunkach poprostu nie do wypełnienia, ponieważ gospodarcze świadczenia Niemiec są przeciętne, oraz do prawdziwego pokoju jest przede wszystkim konieczne przywrócenie niemieckiej wolności.

Po tem bardzo jasnym zresztą stwierdzeniu, że Niemcy nie mają zamiaru wypełnić uchwalonych i podpisanych zobowiązań, wynikających z planu Dawesa, pos. Quaatzen wyraził się z zadowoleniem o stanowisku Niemieckiej Partji Ludowej.

— Jestem mocno przeświadczony, mówi on, iż Niemiecka Partja Ludowa nie pozwoli się już w przyszłości oddzielić od niemieckich nacjonalistów.

O stanowisku niemieckich nacjonalistów w czasie głosowania mówi p. Quaatzen:

— Co się tyczy stanowiska tej połowy grupy, która głosowała przeciwko ustawom, to stanowi ono ostrzeżenie dla tych, którzyby mogli mieć pewne skłonności do popadnięcia a powrotem w politykę wypełniania.

TELEGRAMY.

ODCZYTY O LOTNICTWIE.

WARSZAWA 1 9. (PAT) Delegatom szkół, organizacji i towarzystw, pragnącym zorganizować u siebie odczyty z pokazami świetlnymi na temat obrony powietrznej i przeciwgazowej komitet stołeczny — wojewódzki Ligi Obrony Powietrznej Państwa (Senatorska 14, tel. 132-1) udziela wszelkich wskazówek co do techniki odczytu, oraz dostarcza broszur, traktujących o obronie powietrznej. Komitet wysyła pozatem w razie potrzeby własnych prelegentów i dostarcza prezroczy.

O CZEM SIĘ MÓWIĆ NIE POWINNO.

BUDAPESZT 1 9. (PAT) W związku z depeszą o zawodach międzynarodowych piłki nożnej w Budapeszcie pomiędzy Polską a Węgrami, należy zaznaczyć, że zawodom tym przyglądało się około 30 tysięcy widzów. Pierwszą bramkę strzelili Węgrzy w 31 minucie, ostatnią w 14-ej minucie po przerwie. Bramkarz polski Gerlic został silnie kontuzjowany, a z tego powodu opuścił boisko.

KANCLERZ KS. SEIPEL PRZY PRACY.

WIEDEN 1 9. (AW) Dziś rano wrócił do Wiednia kanclerz Seipel i zamieszkał w jednym z klasztorów pod Wiedniem, gdzie spędzi prawdopodobnie cały wrzesień. Kanclerz Seipel weźmie udział w końcowych obradach z delegacją Ligi Narodów. Proces przeciwko sprawcy zamachu na kanclerza odbędzie się prawdopodobnie w październiku.

„Kredytopol“ PIOTR ROZIN i S.

6 go sierpnia 2, tel. 20 66

Nadeszły w wielkim wyborze zimowe towary.
Sprzedaż na raty.

2931

Rozpoczęcie obrad Ligi Narodów.

Najważniejsze zagadnienia porządku dziennego.

GENEWA 1 9. (PAT) 5-te zebranie Ligi Narodów otworzone zostało dzisiaj w południe przez belgijskiego min. spr. zagran. Hymansa. Reprezentowanych jest 50 państw, a wśród delegatów znajdują się następujący znani mężowie stanu: Bourgeois, Briand, Loucher, Lord Parmore, Salandra, Motta, Branting, Nansen, hr. Ischi, Quinones de Leon, hr. Apponyi, Politis i Duca.

GENEWA 1 9. (PAT) Belgijski min. spraw zagranicznych Hymans otwierając zgromadzenie Ligi Narodów, wygłosił dłuższe przemówienie, w którym zaznaczył, że Liga Narodów w ciągu ubiegłych 4-ech lat swej działalności dokonała wielu rzeczy o doniosłym znaczeniu. Minister zaznaczył, że utworzony przez Ligę Narodów stały trybunał międzynarodowy w Hadze, dzięki licznym decyzjom, pozyskał zaufania narodów. Hymans nakreślił następnie obraz działalności Ligi w ostatnim roku i przeszedł do zadań obecnego zgromadzenia Ligi, przy czym wskazał na projekt

traktatu wzajemnej pomocy, jako na najważniejszy przedmiot obecnych narad. Zgromadzenie przyjmie przede wszystkim do wiadomości stanowisko, jakie zajęły poszczególne rządy w stosunku do projektu traktatu. Minister przypomniał, że członkowie Ligi przyjęli uroczyste zobowiązanie zmniejszenia swego uzbrojenia do granic minimalnych, które dają się pogodzić z bezpieczeństwem narodu i zobowiązaniami międzynarodowymi. W niektórych pracach Ligi Narodów wzięły także udział Niemcy. Stany Zjednoczone, Rosja i Turcja, jakkolwiek nie są one jeszcze członkami Ligi. W końcu swego przemówienia Hymans podkreślił, że idea ojczyzny daje się pogodzić w zupełności z idea Ligi Narodów.

WIZYTY DELEGATÓW U MIN. SKRZYŃSKIEGO.

GENEWA 1 9. (PAT) Przybyli tu delegaci państw bałtyckich do Ligi Narodów pp. Prokop, Seja, i Pusta. Delegaci złożyli wizytę min. Skrzyńskiego, który zaprosił ich na śniadanie na poniedziałek. W niedzielę rumuński min. spr. zagran. z Duca złożył wizytę ministrowi Skrzyńskiemu.

Wycieczka uczestników kongresu nauczycielskiego do Wieliczki i Krakowa.

WIELICZKA 1 9. (PAT) Wczoraj o godzinie 3 popoł. przybyli tutaj uczestnicy 6-go międzynarodowego kongresu nauczycielstwa szkół średnich. Przed szybem powitał ich burmistrz mową. Po wpisaniu się do księgi pamiątkowej, goście zjechali do kopalni, gdzie miasto i zarząd sanitarny przygotowało przyjęcie. Zebranych powitał starszy radca salinarny oraz dyrektor gimnazjum.

TRUDNOŚCI P. MAC DONALDA.

Pisma donoszą, że konserwatyści są zdecydowani przeszkodzić wprowadzeniu w życie układu angielsko-sowieckiego. Usiłowania ich idą w tym kierunku, ażeby Rząd Angielski nie uzyskał większości przy uchwaleniu tego układu przez Izbę Gmin.

„Raynolds News“ w tej sprawie: W łonie stronnictwa konserwatywnego odbył się szereg narad poseł Kingsley Wood zamierza zaraz po zebraniu się Izby Gmin wnieść następującą rezolucję:

— Ze względu na finansowe położenie Rosji Sowieckiej i jej stanowisko wobec interesów angielskich, wobec znaczących jej wydatków na propagandę komunistyczną za-

ROZBROJENIE — ALE PO ZAGWARANTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA GRANIC.

PARYŻ 1 9. (PAT) Pisma omawiając program prac najbliższego zgromadzenia Ligi Narodów, stwierdzają, że sprawa rozbrojeń będzie najważniejszym zagadnieniem z pośród tych, jakie znajdują się na porządku dziennym obrad.

Prasa podnosi słuszność tezy francuskiej, domagającej się uprzedniego zagwarantowania bezpieczeństwa granic i podnosi moralne znaczenie projektu paktu wzajemnej pomocy.

GENEWA 1 9. (PAT) Według wiadomości otrzymanych tu z Rewla, Estonia przedstawiła tu Lidze Narodów projekt rozbrojenia na Bałtyku.

PRZEWODNICZĄCY ZGROMADZENIA LIGI

PARYŻ 1 9. (PAT) Jak donoszą z kół zbliżonych do francuskiej delegacji do zgromadzenia Ligi Narodów, delegacja francuska przy wyborach na przewodniczącego zgromadzenia będzie głosować na kandydaturę Motty.

MAC DONALD UDAJE SIĘ DO GENEWY.

LONDYN 1 9. (PAT) Premier Mac Donald po wizycie złożonej wczoraj królestwu angielskiemu w zamku Balmorale, wraca dziś do Londynu, z kąd jutro w południe przez Paryż udaje się do Genewy.

WYBÓR PRZEWODNICZĄCEGO LIGI NARODÓW.

GENEWA 1 9. (PAT) Na posiedzeniu odbytym dzisiaj popołudniu wybrano 45 głosami na 47 głosujących radcę związkowego, oraz szefa szwajcarskiej delegacji Motte, przewodniczącym 5-go zgromadzenia Ligi Narodów.

Belgijski min. spr. zagranicznych Hymans oświadczył, że wybór ten jest dowodem hołdu dla gościnnej Szwajcarii i narodu szwajcarskiego, który umożliwia Lidze prowadzenie zbawicielskiej pracy pełnej niezawisłości. Z kolei zabrał głos Motta, dziękując za wybór i dając wyraz swym nadziejom, że praca Ligi będzie owocną.

Z kolei zgromadzenie postanowiło zgodnie z zwyczajem wybrać 6 komisji, któreby zajęły się sprawami, znajdującymi się na porządku dziennym obecnego zgromadzenia. Jutro i w środę odbędą się wybory 6-ciu zastępców przewodniczącego zgromadzenia.

ca salinarny oraz dyrektor gimnazjum.

KRAKÓW 1 9. (PAT) Część uczestników międzynarodowego kongresu nauczycielstwa szkół średnich odjechała o 2 po północy w kierunku Pragi, część zaś do Warszawy. W Krakowie pozostało jeszcze kilku uczestników kongresu, celem zapoznania się z zabytkami miasta.

graniczną oraz okropnego traktowania własnych obywateli przez Rząd Sowiecki Izba Gmin nie zatwierdza przedłożonego przez Rząd układu.

Dyplomatyczny korespondent „Sunday Timesa“ donosi w tej samej sprawie, że konserwatyści nie odstraszy od tego, aby Rząd Angielski w tej sprawie zmusił do wyjaśnienia. Nie jest wykluczony upadek gabinetu, gdyby Izba Gmin nie przyjęła tego układu, godzącego w interesy angielskie. Mac Donald ma w łonie własnej partji wiele trudności z tą sprawą, nie jest bowiem tajemnicą, że Snowden jako Minister Skarbu musi być przeciwny wszelkim gwarancjom Rządu Angielskiego dla rosyjskiej pożyczki.

PRZYGOTOWANIA NA PRZYJECIE P. PREZYDENTA RZPLITEJ WE LWOWIE.
LWÓW 1-9 (AW) Odbił się tutaj Zjazd reprezentantów włościanstwa powiatu lwowskiego w sprawie udziału włościan w powitaniu prezydenta Rzplitej. Włościanie oświadczyli, że weźmą liczny udział w uroczystości. Zapowiedzieli swoje przybycie Banderja w liczbie 400 ludzi. Przyjmować będą prezydenta włościanie zarówno narodowości polskiej jak i rusińskiej, a także koloniści niemieccy z okolic Lwowa.

B. PREZYDENT MILLERAND O ROZBROJENIU FRANCJI.
PARYŻ 1 9. (AW) B. Millerand oświadczył że dopóki Francja nie posiada uchwalonych gwarancji musi utrzymać armję i flotę w dotychczasowej sile i nie przeprowadzi rozbrojenia póty póki bezpieczeństwo Europy nie zostanie zapewnione w jakikolwiek bądź inny sposób. Opuszczenie Zagłębia Ruhr uważa Millerand za zmniejszenie bezpieczeństwa Francji.

GŁOS FRANCUSKI O PRÓBIE NIEMIEC ZRZUCENIA Z SIEBIE WINY.
PARYŻ 1 9. (AW) Prasa francuska zajmuje się żywo kwestją winy wywołania wojny przez Niemcy. „Matin” pisze: powstają z powrotem cienie przeszłości. Jest jednak jeden kraj tylko który nie potrzebuje się obawiać osądzenia go o wywołanie wojny. Ze strony Francji czyni się wysiłki, aby zamknąć jedną z najsmutniejszych kart historii. Pomiędzy Francją a Niemcami istnieje możliwość pogodzenia się a nawet porozumienia pod jednym warunkiem a mianowicie że będzie się mówiło o jutrze a zapomni o uczuciach dnia wczorajszego. Wszystkie nasze nerwy, są bardzo czule. Podrażnienie ich wywoła tylko ten skutek, że podniesie tylko głos oburzenia.

TRAKTAT LOZANSKI WESZEDŁ W ŻYCIE.
GENEWA 1 9. (PAT) Na skutek złożenia w dniu 6 sierpnia przez rządy Wielkiej Brytanji, Włoch i Japonji dokumentów ratyfikacyjnych, które rząd turecki złożył już w wiedniu br. traktat lozański weszł w życie. Atrybucje, jakie traktat nadaje Lidze Narodów, rozciągają się na najrozmaitsze dziedziny, a mianowicie: polityczną, wojсковą, ekonomiczną, prawną, finansową, handlową, komunikacyjną, tranzytową i higieny.

ZABURZENIA W PETERSBURGU.
BERLIN 1 9, (PAT) Dzienniki donoszą z Piotrogradu, że robotnicy portowi urządzili wczoraj wielką demonstrację. Robotnicy portowi obrzucili policję kamieniami, wskutek czego użyła ona broni palnej. 15-tu robotników, zostało zabitych.

O UKŁAD HANDLOWY RUMUNSKO — ŁOTEWSKI.
GDANSK 1 9. (PAT) Według doniesień z Rygi, rząd rumuński pragnie doprowadzić do zawarcia układu handlowego łotewsko — rumuńskiego. Pertraktacje mają się odbyć w Genewie podczas obecnej sesji Ligi Narodów.

PREZYDENT COOLIDGE O ROZDZIALE SPŁAT ODSZKODOWAWCZYCH.
PARYŻ 1-9 (PAT) „Petit Parisen” donosi z Washingtonu, że prez. Coolidge wyraził życzenie, aby na projektowanej konferencji w sprawie rozdziału niemieckich spłat odszkodowawczych, która miałyby się odbyć w Paryżu, Ameryka reprezentowana by była nie tylko przez ambasadorów w Paryżu i Londynie, lecz przez półoficjalnego delegata przy komisji odszkodowań, Logana.

Kronika telegraficzna.

(kt) „Vorwärts” oblicza ilość komunistów w Europie według obliczeń prasy sowieckiej. W Rosji w r. 1920 ilość komunistów wynosiła 1,064.000 w r. 1924 ilość ich zmniejszyła się do 590.000. Ilość komunistów francuskich spadła w ostatnim roku ze 130.000 do 50.000 w Czechosłowacji z 360.000 do 130.000
 (kt) Według wiadomości z Berlina, rząd Rzeszy mianował gen. Pavelsa przedstawicielem rządu Rzeszy przy międzysojuszniczej komisji kontroli Łódzkiej.

Sawinkow obnaża swoją istinno-ruską duszę.

Nagroda za „rozkajanie”.

MOSKWA 1-9 (PAT) Prasa sowiecka podaje obszernie sprawozdania z przebiegu procesu Sawinkowa, z których wynika, że zeznań Sawinkowa przebijają nienawiść do cudzoziemców, bez względu na ich narodowość i przekonanie, bo wszyscy oni współdziałali w walce z bolszewizmem, nie tylko z obawy o własną kieszeń, lecz celem utrzymania Niemocy i słabości Rosji. Sawinkow będzie szczęśliwy, jeśli Sowietom uda się kiedyś przedstawić za to rachunki. Swój udział w

wojnie polsko-sowieckiej Sawinkow tłumaczył przekonaniem, że Polska walczy z komunizmem, nie zaś z narodem rosyjskim. A wydalenie swe z Warszawy przyjął z uczuciem radości.

„Wsiadłem do pociągu i serce me cieszyło się, że wyjeżdżam z tego przeklętego miasta”.

RYGA 1-9 (PAT) Z Moskwy donoszą, że centralny komitet wykonawczy ulaskawił całkowicie Sawinkowa.

Obcy w obronie Polski.

Francuzi o mniejszościach narodowych w Polsce.

PARYŻ 1-9 (AW) Ukazała się tutaj praca p. Stefana Aubaca p. t. „La Venite sur les Minorites Nationales en Pologne” (Prawda o mniejszościach narodowych w Polsce). Do pracy tej napisał przedmowę poseł Józef Barthelemy, wice-prezes komisji spraw zagranicznych francuskiej izby deputowanych, delegat Francji do Ligi Narodów, profesor prawa na uniwersytecie paryskim, jeden z najświetniejszych mówców parlamentu francuskiego, polityk łączący w sobie wielki autoritet polityczny z powagą wybitnego uczonego o sławie europejskiej.

P. Barthelemy zaznacza przede wszystkim, iż należy się opinii polskiej wyjaśnić nie z powodu napaści na nią pewnych organów prasy, których głos bynajmniej nie dociera do szerokiego ogółu społeczeństwa francuskiego. Materiał dowodowy (dokumenty, opinie), zebrane przez autora, dają p. Barthelemy'emu podstawę do stwierdzenia, że plotki o białym terrorze w Polsce są szerzone we Francji przez ludzi, którzy „ani widzieli, ani słyszeli co się w Polsce dzieje”.

„Obowiązkiem ludzi obdarzonych choćby szczyptą autorytetu i odpowiedzialności, pisze Barthelemy, jest głęboko zastanowić

się przed położeniem podpisu pod odezwą zawierającą nieskontrolowane oskarżenie. Praca p. Aubaca doskonale wyjaśnia zagadnienie mniejszości narodowych w Polsce, mam więc nadzieję, iż żadna chmura nie pozostanie na horyzoncie, która mogłaby zasłonić wielką przyjaźń francusko-polską. Przyjaźń dla Polski tkwi w tradycjach, temperamencie, we krwi ludu francuskiego. Dziś uczucia te są dla nas tem więcej cenne, że uważamy Polskę za najsilniejszy bastion pokoju na wschodzie Europy.

W pracy swej p. Aubac daje dowody, daleko posuniętego liberalizmu polskiego, przytaczając jako przykład konstytucję polską, ustawy językowe, cyfry, ilustrujące rozwój prasy obcojęzycznej w Polsce, opinie cudzoziemców, którzy badali w Polsce warunki więziennictwa i wreszcie oświadczenia przywódców lewicy polskiej (senator Posner, poseł Thugutt). Są to między innymi argumenty, któremi autor posługuje się dla zwalczania insynuacji o rzekomych prześladowaniach mniejszości w Polsce. Praca ukazała się nakładem wydawnictwa „La revue politique et litteraire et la Revue Scientifique”.

(kt) Według doniesień z Berlina Gabinet Rzeszy uchwalił obniżenie taryfy kolejowej.

(kt) „L'Oeuvre” donosi z Brukseli, że Theunis zdecydował się wyjechać do Genewy, gdzie udaje się we środę.

(kt) Komisja odszkodowań otrzymała w drodze oficjalnej teksty ustaw przyjętych przez parlament Rzeszy, a służących do ratyfikacji planów Davesa.

WARSZAWSKA GIEŁDA OFICJALNA

z dnia 1 września.

Pierwsza liczba tranzakcje, druga sprzedaż, trzecia kupno.

- Dolary St. Zj. 5,10
- Funty angielskie 22,99
- Belgja 25,80
- Holandja 200
- Londyn 23,15
- Nowy Jork 5,16
- Paryż 27,77
- Praga 15,50
- Szwajcaria 97,24
- Włoczn 7,28
- Włochy 22,94
- Miljonówka 0,75
- Pożyczka złota 6,70—6,60—6,70
- Bony złote 0,85—0,86
- 4 i pół proc. listy zast. ziemsk. (przedwojenne) 31,50—30,50
- 4 i pół proc. listy zast. ziemsk. (przedwojenne) wylosowane 22,50—23
- 4 i pół proc. listy zast. m. Warszawy (przedwoj.) 21
- 5 proc. listy zast. m. Warszawy (przedwojenne, wylosowane 14,50—14,80
- 4 i pół proc. listy zast. m. Warszawy (przedwoj.) 17—18

KURSY AKCYJ.

- B. Dyskontowy 6,25—6,35 B. Handlowy 8,10—8,05—8,10 B. dla H. i Przem. 1,95—2,10 B. Zachodni 2,45—2,50 B. Zw. Sp. Zarobk. 7,80—8,00 Cerata 0,32—0,34 Sole Potasowe 6,65—6,50—7,00 Grodzisk 0,90 Kijewski 0,32—0,35 Puls 0,47—0,48 Spiess 1,35—1,40 Wilt 0,25—0,26 Zgierz 3,50—3,60—3,50 Elektryczność 1,80 Pol. Tow. Elektr. 0,19 Brown Boveri bez kuponu za r. 1923 Siła i Światło 0,70—0,66 Chodorów 7,75—8,25—8,00 Czernsk 0,97—1,00—0,90 Częstocice 3,50 Górawice 2,80 Michałów 0,80—0,81 Warsz. Tow. Fabr.

- Cukru 6,20—6,17 Wysoka 3,90—3,70 Warz. Tow. Kop. Węgla 7,50—7,70—7,60 I 7,50—7,60 2, 7,95—7,80—7,85 3, Polska Nafta 0,65 Pol. Przem. Naft. 0,85 Cegielski 0,93—0,95 Fitzner 7,75 2, 8,00—7,75 4 i 5 Lilpop 1,00—1,02—1,01 Modrzejów 7,50 (1) 7,70—7,50—7,60 (3) 7,80 Norblin 0,89—0,83 Ostrowieckie 10,50—10,75—10,60 Parowozy 0,52—0,53 Pocisk 2,15 Rudzki 2,00—1,95—2,05 Starachowice 3,98—3,85 Ursus 4,00—3,70—3,90 Zieleniewski 13,75—14,50 Zj. Pol. Fabr. Masz. 0,40 Wulkan 3,50—3,75 Zawiercie 37,00—38,00—37,50 Zyrardów 59,00—57,00—57,25 II em. 25,50—24,50—24,75 Borkowski 1,80—1,75 Syndykat Roln. 2,15 Haberbusch 6,80—6,40—6,60 Spirytus 2,50—2,35—2,50 St. Majewski 13,00 Lombard 0,39—0,40 Tehate 2,50.

Ponure przepowiednie niepoprawnego pesymisty.

„Daily Chronicle” ogłasza artykuł Lloyd George'a, pełen ponurych przypuszczeń co do przyszłości Europy i całego świata.

Lloyd George utyskuje na zwiększenie się produkcji i zmniejszenie siły nabywczej ludności Europy. Nietyle Traktat Wersalski, ile inne traktaty i układy są przyczyną rozterek i niepokoju w Europie. Lloyd George'a razi przede wszystkim niebezpieczeństwo grożące Odesie wskutek tego, że Bessarbjia należy do Rumunji, a Białoruś częściowo do Polski.

O Małopolsce Wschodniej pisze Lloyd George. Polska przemocą zatrzymuje przy sobie prowincję, której jedna trzecia ludności jest polską, pozostała część sympatyzuje z Sowietami, ciągnąc do Ukrainy sowieckiej. Gdy pewnego dnia wybuchnie powstanie chłopów galicyjskich, takie, jakie przed kilku laty mieliśmy w Irlandji, to czy Sowiety będą się przyglądały z założonymi rękoma, gdy powstanie będzie tłumione?

Balkany są dymiącym kraterem Europy. Granice Jugosławji, Grecji i Bułgarji nie zadawalała żadnego z tych państw. Ludność macedońska jest tak zmieszana, że każda granica musi wywołać zakłócenia polityczne i religijne. Wspomniawszy o źródłach niepokoju na Dalekim Wschodzie, Lloyd George wzywa do szybkiego załatwienia kwestji spornych, póki jeszcze państwa dostatecznie się nie wzmocniły. Za kilka lat będzie za późno.

WIADOMOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA.

Wszystkiemu winno słońce.

Wszystkiemu winno słońce. A raczej owe plamy, które od czasu do czasu zjawiają się na jego świe ślanem i pełnem życia obliczu; czy dyszące ogniem wulkany gorejąca lawą zniszczą kwitnące miasta; czy znakomici dyplomaci przy zielonym stoliku, postanawiając wojnę, groby dla narodów kopią; czy srożący się ocean wystąpi ze swych brzegów, aby zniszczyć długoletnią pracę ludzką, czy trony upadają, kraje giną, — wszystkiemu temu jest winne koehane słońce.

Tym szczególnym dziwakiem, który tę najświeższą i najmłodszą gałąź wiedzy odkrył i z właściwą sobie logiką wszystkie krzywdy dziejowe składa na ramiona srebrno-lukiego Apolla, jest Czijewskij. To nie jest zwykły „mużik” z Bolszewji, jakby się mogło wydawać w pierwszej chwili, lecz — profesor uniwersytetu, członek wielu naukowych instytucji, autor dzieł naukowych, jednym słowem znany uczoney. Dzieło jego, które wyszło w języku francuskim i rozwiązuje jednym zamachem kwestje winy, tak jak to niegdyś Aleksander Macedoński uczynił z wężem gordyjskim, nosi wiele zapowiadającą tytuł: „Przyrodniczo — historyczne podstawy dziejowych wypadków”.

Pełne trudu dni, bezsenne noce spędził ten dobry człowiek, aż doszedł do tych wstrząsających wniosków, że na naszym padole łez, człowiek myśli a słońce rządzi. Mnóstwo nudnych i nużących tablic sporządził profesor Czijewskij, w których uzasadnia związek, jaki zachodzi pomiędzy ukazywaniem się plam słonecznych, a różnymi wypadkami, zachodzącymi na naszej maleńkiej ziemi. Kto posiada cierpliwość i dużo wolnego czasu, aby przestudować wykaz statystyczny plam słonecznych, ten przekona się, że wybuchy gazów, które wywołują plamy na słońcu, następują w tych latach, w których i na ziemi burzą się niespokojne elementy. Największe wybuchy gazów na słońcu, według twierdzeń rosyjskiego uczonego, przypadają w latach 1789, 1848 i 1870. W tym samym czasie na naszej ziemi odbywały się dziejowego znaczenia wypadki.

W roku 1914 w sierpniu, piase pocziwy profesor Czijewskij, na słońcu nastąpiła eksplozja, która wywołała wojnę światową. W roku 1918 musiało tam u góry widocznie uciszyć się. Słońce radośnie spogłą dało na ziemię i najmniejszej plamki na niem nie było widać.

Tak mnie więcej przedstawia Czijewskij historję ziemi. Wierzenia te są bardzo wygodne, jednak musimy dodać, że nie jest on samotny w tej dziedzinie. Berliński astronom Stenzel w r. 1916 również wystąpił z twierdzeniem, że wojnę zawdzięczamy jedynie złej pogodzie; drugi, nazwiskiem Mewes dał nam nadzwyczaj uspakajające objaśnienia, że wojnę wywołał niski stan wody. Obecnie zjawil się Czijewskij, i każe nam wierzyć, że co dzięki Ci Boże, że wszystkiemu winno tylko słońce.

J. K.

Energja ludzka zdobywa pustynię

Stopniowo cywilizacja ludzka wypiera niezmiernie rzone piaski pustyni afrykańskiej. Tak np. w Tunisie, kultura rolna, z początku ograniczona do samych brzegów morza Śródziemnego, zyskuje od kilku lat coraz więcej terenu. W mieście Slax ogrody i plantacje, które niedawno otaczały zaledwie miasto, teraz rozprzestrzeniły się na kilkanaście kilometrów w głąb pustyni Sobel.

Pustynia się cofa. Tam, gdzie niedawno były jedynie piaski, teraz wskutek sztucznego nawodnienia terenu, znajdują się sady i ogrody warzywne. Uczni w ostatnich czasach stwierdzili, że na całej wogóle przestrzeni Sahary pod pokładem piasku, w głąbokości wcale już nie tak wielkiej, znajdują się wszę dzie liczne naturalne źródła. Gdyby udało się do nich dotrzeć i nawodnić teren, wtedy cała Sahara zmieniłaby się w jeden ogród.

Wpływ elektryczności na żyzność gleby.

Francuski uczoney prof. Chaptal od dłuższego czasu zajmuje się sprawą działania fal elektrycznych na rolę. Zdaniem uczonego fale elektryczne podnoszą żyzność gleby o 100—500 proc. Doświadczenia dokonywane w laboratorium instytutu rolniczego w Paryżu dały wprost sensacyjne wyniki.

Ziarno pszenicy posiane w doniczce zostającej pod działaniem fal elektrycznych wydało 500-krotne żniwo. Wydajność żniwa zmniejszyła się w miarę ubytku energii elek-

Nowa rosyjska kobieta.

Nowa rosyjska kobieta w Sowieckiej Rosji, w niczem nie przypomina owego znanego typu rosyjskiej studentki, z krótko obciętemi włosami i nieprawdopodobnej wielkości binoklami — jest wprawdzie komunistką, ale zważającą: na dobry ton, elegancki wygląd i modną toaletę. Kobieta w dzisiejszej Sowieckiej Rosji jest komunistką, (posiadającą pewną ogładę), która ze swojego życia wykluczyła wszystko, co jest przestarzałe i przeżyte i uznaje jedynie tylko wszystko co „nowe”. Będąc zmodernizowana „na lewo”, nie uznaje więc kościoła, jak również zupełnie różnie, od dawnej rosyjskiej kobiety, zapatruje się na kwestję życia i stosunek swój do męża. Jej miłość nie jest „szablonowa” gdyż istniejące w Sowrosji nowe małżeńskie prawo udzieliło jej wielkiej przewagi. Skończyło się ujarzmienie kobiety przez mężczyznę i jej ekonomiczne uposledzenie. Kobieta otrzymała prawo, przy zawarciu związków małżeńskich, zachować swe panięskie nazwisko, lub połączyć je z nazwiskiem męża.

Registrowanie dzieci powstałych ze współżycia jest obowiązuje, jednak kobieta ma prawo żądać, iżby dzieci otrzymały jej nazwisko. Nowa kobieta rosyjska korzysta ze wszystkich przywilejów nowej erotyki. Miłość nie posiada tam żadnych reguł i stosunek między kobietą a mężczyzną jest o wiele swobodniejszy.

Swoboda ta przyjęła pewne określone formy — to nie jest chaos miłości, lecz wolna miłość.

Ta wolna miłość nie uznaje żadnych sentymentów między kobietą a mężczyzną oraz ignoruje wszystkie symbole miłości, gdyż wychodzi z tego założenia, iż prawdzi-

wość miłości nie musi być zadokumentowana przez małżeństwo. Nowa rosyjska kobieta zna jedynie miłość na pierwszy rzut oka. Gdy mężczyzna i kobieta podobają się sobie wzajemnie, to bez wielu westchnień zostają szybko małżonkami. Jeżeli okażą się dla siebie nieodpowiednimi, to rozchodzą się bez gniewu, kłótni i plotek, pomimo kilkumiesięcznego nawet wspólnego pożycia. Małżeństwo nie jest obecnie żadnym silnie spajającym łańcuchem, może być tak prędko rozwiązane, jak szybko było zawarte.

Nowa rosyjska kobieta oraz obecne zawieranie związków małżeńskich nie podlegają najmniejszej kontroli i nie są w żadnym wypadku stawiane pod pręgierz opinii publicznej. Miłość w sowieckiej Rosji jest to zupełnie prywatny interes i nikt nią nie zajmuje się ani też nie udziela w tej sprawie moralów. Zagranicą nazwą to niemoralnością — lecz w sowieckiej Rosji istnieje dużo domów schadzek i hotelów odnajmowanych specjalnie na godziny.

Obecna kobieta w Sowieckiej Rosji pomimo, iż nie jest filistrem, jednakże nie hołduje występkości. Ona kocha swoje ciało, rozkoszuje się swą pięknoscia, oddaje się z zamiłowaniem sportowi, bo to dodatnio wpływa na jej organizm, nie żenuje się często jednak upada, gdyż pyszni się swą urodą i lubi by ją podziwiano. W towarzystwie nosi piękne modne paryskie ubiory, gdyż nowa rosyjska kobieta bierze od życia jedynie to, co jest piękne i pozostawia swoim europejskim współsiostrom wolę zastosowania się do ogólnie uznanej moralności. (j. k.)

Jak się robi wielkie dzienniki w Paryżu.

Jeden z dziennikarzy polskich, który ostatnio zwiedzał urządzenia dzienników i fabryki maszyn drukarskich w Paryżu tak opisuje swoje wrażenia:

Pierwszą wizytę złożyliśmy „Matinowi”, najpoważniejszemu dziennikarstwu paryskiemu. Zatelefonovaliśmy do p. Marcellego Kuechta, sekretarza generalnego dyrekcji wydawnictwa, i w odpowiedzi otrzymaliśmy zaproszenie zwiedzenia zakładów. Każdy Paryżanin zna olbrzymią, czerwoną kamienicę, na rogu bulwaru Poissoniere i przedmieścia tejże nazwy. Wieczorem stoją tu zawsze tłumy, słuchające koncertu „bezdrutowego”, czytające ostatnie depeche na wielkich transparentach, lub oglądające ostatnie aktualności fotograficzne w wykonaniu p. Mathieu'go jednego z najlepszych we Francji dziennikarzy - fotografów. Oprowadzał nas po zakładach „Matin'a p. Durbin, dyrektor techniczny. Pokazał nam wszystko: od laboratorium foto-chemicznego do potężnych maszyn rotacyjnych o czterech „wyjściach” z których każde może wyrzucić 15,000 egzemplarzy 6-cio stronicowych. „Matin” bije 1,200,000 egzemplarzy na dobę i ma kilkanaście wydań, z których każde dostosowane jest do pociągu, do danej dzielnicy idącego.

Nakład dzienny pisma drukuje zwykle 12 maszyn rotacyjnych (amerykańskich i francuskich, systemu „Marinoni”) które razem drukują na godzinę 270,000 egz. „Matin” zużywa dziennie 200 rulonów papieru po 450 kg. przeciętnie każdy. Papier ma francuski i skandynawski. Ten ostatni w drodze często zbyt wysycha, więc choć jest nieco od francuskiego tańszy — daje więcej strat (około 10 procent, kiedy francuski tylko 3 procent). Samego czernidła wychodzi dziennie około 950 kg. Energji zużywa się w tym samym czasie 15,000 kilowatów — godzin. „Matin” zatrudnia ogółem — od naczelnego redaktora sen Henryka de Jouvenel'a do woźnych — 920 ludzi. Dyrektorem wydawnictwa jest p. Bunaa Varilla, do którego należą większość akcji wydawnictwa.

Zwiedzaliśmy potem nową instalację wieczornego dziennika paryskiego „Intransigeant”. Wystarczyło minutę rozmowy telefonicznej z sekretarzem redakcji, p. Fernandem Divoire, aby otrzymać zaproszenie. Oprowadzał nas p. Michał Chausson, sekretarz dyrekcji.

Instalacje „Intrasigent'a” są dziś niewątpliwie najpiękniejsze i najbardziej nowoczesne w całej Francji. W Polsce nikomu się jeszcze o czemś podobnym nie śni. Dom zbudował architekt Piotr Sardou, opierając się na praktycznym doświadczeniu dyrektora pisma, p. Leona Bailby. Wszędzie jest widno, przestronnie i wygodnie. Na dachu domu urządzone taras, z którego ma się widok na całe niemal miasto. Na 6 i 5 piętrze mieszczą się różne biura. Na 4 — administracja, centrala telefoniczna (około 250 aparatów w gmachu) i stacja telegrafu zwykłego i bez drutu (antena jest na dachu). Na 3 piętrze jest redakcja, a obok niej typografia, zaopatrzona w najlepsze amerykańskie linotypy. Na 2 piętrze dyrekcja, na 1 buchalterja, ogłoszenia i redakcja działu sportowego. Na parterze — ekspedycja, sala przyjęć i przyjmowanie drobnych ogłoszeń. Wreszcie w 2 piętrach suteryn jest drukarnia i garaż dla 40 samochodów, wyciąganych na poziom ulicy windą. Suteryny są stale wentylowane świeżym powietrzem, czerpanem z wysokości 36 m. nad poziomem ulicy. Nie sposób jest nie zachwycić się tem wszystkim, szczególnie kiedy się wie, że „Intransigeant” jest czytany tylko w Paryżu i okolicy. Coprawda, bije około 400,000 egzemplarzy dziennie.

„La Croix”, to organ katolicki wydawany przez spółkę wydawniczą „Bonne Presse” posiadającą ogromne zakłady przy ulicy Bayard. Dyrektor dziennika, ks. kanonik Bertoye (używający pseudonimu „Franc”) chętnie bardzo zgodził się na naszą wizytę i polecił ks. Pinaert'owi, aby nam był przewodnikiem. Instalacje „Croix” są nowoczesne i zresztą się ciągle rozszerzają. Dziennik bije 300,000 egzemplarzy. Jednocześnie wydaje cały szereg tygodników, jak popularny „Pelegrin”, drukowany w 6 kolorach i rozchodzący się w ilości pół miliona co niedzielę; jak „Noel”, tygodnik dla rodzin; jak „Etoile Noelliste”, pismo dla młodzieży; jak miesięcznik „Rome”, przegląd ruchu katolickiego zagranicą itp. Jak w poprzednich wydawnictwach, tak i tu, spotkało nas serdecznie bardzo przyjęcie.

Jakże „mizernie” wyglądają wobec tego urządzenia redakcyjne „wielkich” dzienników polskich, bijących zaledwie kilka — do kilkunastu tysięcy egzemplarzy dziennie?

trycznej i w doniczkach niewystawionych na działanie fal dochodziła do 6 ziarn z jednego.

Błogosławiony wpływ elektryczności na urodzaje zauważyć było można w Amery-

ce, w tych okolicach, gdzie jest bardzo rozwinięta sieć radiotelegraficzna. Dla podniesienia jednak produkcji rolnej celowem byłoby budowanie specjalnych stacyi któreby używały swym pradem okoliczne pola.

PRZEMYSŁ, HANDEL I FINANSE.

Handel z Anglią.

PRZYWÓZ W CZERWCU RB. DO ANGLJI ARTYKUŁÓW, INTERESUJĄCYCH ANGLJĘ.

JAJA. Przywóz jaj wyniósł w czerwcu br. 1.806.133 skrzyń po 120 jaj w każdej, wartości 1.107.647 f. szt. Przywóz z Polski i Gdańska wyniósł 243.489 skrzyń, wartości 119.316. W czerwcu zr. przywóz ogólny jaj wyniósł 2.070.388 skrzyń wartości 1.210.316 f. szt. w tem z Polski i Gdańska 308.846 skrzyń wartości 150.897 f. szt. Zatem przywóz jaj z Polski w czerwcu br. w porównaniu do roku zeszłego zmniejszył się ilościowo i co do wartości.

CUKIER. Przywóz cukru nierafinowanego z krajów europejskich wyniósł w czerwcu br. 45.828 centnarów angielskich, wartości 46.687 f. szt. Przywozu cukru z Polski w miesiącu tym nie było. W czerwcu r. z. przywóz cukru nierafinowanego z krajów europejskich wynosił 31.826 centnarów, wartości 42.452 f. szt. w czem z Polski i Gdańska 17.188 centnarów, wartości 21.562 f. szt.

DRZEWO. Przywóz drzewa twardego wyniósł w czerwcu br. 2.149.839 stóp sześć, wartości 601.688 f. szt. w czem z Polski i Gdańska 59.343 wartości 11.528 f. szt. W czerwcu rz. dane odpowiednie wynosiły: 2.029.044 stóp sześciennych, wartości 557.822 f. szt., w czem z Polski i Gdańska 24.899 stóp sześć, wartości 19.718 f. szt. W porównaniu do roku zeszłego przywóz czerwowi drzewa twardego z Polski i Gdańska zmniejszył się prawie o połowę.

Przywóz drzewa twardego miękkiego wyniósł w czerwcu br. 356.387 ładunków wartości 2.011.071, w czem z Polski i Gdańska 27.106 ładunków wartości 133.719. W czerwcu r. z. odpowiednie dane wynosiły: przywóz ogólny 408.378 ładunków wartości 2.367.408, w czem z Polski i Gdańska 19.081 ładunków wartości 106.873 f. szt. Zatem przywóz drzewa twardego miękkiego z Polski i Gdańska zwiększył się w roku bież. w porównaniu do r. z.

WYWÓZ ARTYKUŁÓW OBCHODZĄCYCH POLSKĘ.

Przedza bawełniana: Wywóz przedzy bawełnianej szarej nieobielonej wyniósł w czerwcu br. 13.774.900 funtów angielskich, wartości 2.294.288 funt. szt. w czem do Polski (i Gdańska) 62.900 funtów, wartości 15846 f. szt. Zaś wywóz tego artykułu w czerwcu z. r. wyniósł 8.749.900 funtów, wartości 1.374.190 funt. szt., w czem do Polski (i Gdańska) 32.100 funtów, wartości 5.729 funt. szt., więc przywóz przedzy bawełnianej angielskiej szarej, niebieskiej, wzrósł w czerwcu br. prawie dwukrotnie w porównaniu do czerwca z. r. Wywóz przedzy bawełnianej bielonej lub farbowanej wyniósł w czerwcu br. 1.315.100 funtów, wartości 219.912 f. szt., w czem do Polski (i Gdańska) 1.000 f. wartości 155 f. szt. Przywóz tego artykułu z Anglii do Polski wzrósł w czerwcu br. więcej, niż czterokrotnie w porównaniu do czerwca z. r. Naogół przywóz przedzy bawełnianej do Polski i Gdańska z Anglii wzrósł w ciągu 6-ciu 1-szych miesięcy w porównaniu do tego samego okresu z. r. z 33.100 funtów angielskich do 67.200 funtów, wartości z 5.875 do 16.911 f. szt. Statystyka miesięczna żadnych więcej szczegółów, dotyczących handlu za granicznego z Polską nie podaje, włączając dane te do rubryki „Kraje pozostałe”. (PAT)

KONFERENCJA W SPRAWACH PRZEMYSŁOWYCH.

(—) W dniu 27 u.b. Minister Przemysłu i Handlu p. Kiedroń przyjął w osobnych grupach delegacje przemysłu hutniczego kopalń Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego oraz przemysłu naftowego.

Przemysłowcy hutniczy i górniczy wskazywali na trudne położenie swych zakładów, które wobec zmian wprowadzonych ostatnio w ustawodawstwie socjalnem na Górnym Śląsku oraz wobec konkurencji zagranicy w szczególności Niemiec, pracujących naogół 10 godzin, znajdują się jakoby w sytuacji bez wyjścia. Przemysłowcy ci otrzymali zapewnienie, iż co do ulg podatkowych, celnych i t. p. przystąpienie do przemyśleń śląskich, postulatów ich będą jaknajbardziej traktowane, co się zaś tyczy za-

danía przedłużenia dnia pracy do norm śląskich, to w chwili obecnej o uwzględnieniu go mowy być nie może, a to tembardziej że nie jest wykluczone, iż przy pertraktacjach w Genewie podczas obecnej sesji Ligi Narodów, i łącznie z przyjęciem planu Dawesa przedstawiciele Anglii i Francji wywrą należyty nacisk na Niemców celem zmuszenia ich do powrotu do 8-godzinnego dnia pracy. Wtenczas automatycznie i na Górnym Śląsku 8-godzinny dzień pracy zostałby przywrócony.

Przedstawiciele przemysłu naftowego wskazali na kryzys, jaki przechodzi Zagłębie naftowe i zakomunikowali rządowi swe usiłowania celem stworzenia wspólnej organizacji handlowej, mającej zapobiec obecnym nieznosnym warunkom na targach wewnętrznych. Stworzenie tej organizacji zapobiegłoby jakoby dalszym redukcjom robotników i urzędników w przemyśle naftowym, które to redukcje w razie niedojścia do skutku tejże organizacji (syndykat), byłoby nieuniknione, a co za tem idzie w najbliższej przyszłości nastąpiłoby bardzo znaczne obniżenie produkcji naftowej w Polsce. Nasuwają się jednak w sprawie utworzenia syndykatu poważne trudności ze względu na stanowisko „Polminu”, który do niego przystąpić nie chce. „Polmin”, nie może zmienić swego stanowiska, ponieważ w obecnej fazie przyplwy drożyzny musi mieć na widoku utrzymanie cen produktów naftowych na rynku wewnętrznym na odpowiednim poziomie.

BILETY ZDAWKOWE.

(—) Łódzka Cda Skarbowa wyjaśnia nam różnicę, zachodzącą między biletami zdawkowymi jedno i 2-u złotowymi, a jedno i wielogroszowymi. W myśl nowego projektu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, różnica ta polegać ma na tem, że bilety zdawkowe jedno i dwu złotowe, stanowią środek płatniczy, mający moc umarzania zobowiązań do wysokości 100 zł. przy każdej wypłacie; bilety zaś zdawkowe niższej wartości — tylko do wysokości 10 zł.

Od dnia 1-go listopada br. Skarb Państwa przystąpi do wymiany biletów zdawk.: jedno i wielogroszowych na monety zdawkowe względnie bilety Banku Polskiego. Wymiana ta dokonywana będzie do d. 31-go stycznia 1925 r. W styczniu również skarb Państwa zacznie wymieniać bilety zdawkowe jedno i dwuzłotowe na monety srebrne. (aw)

OGRODICZENIE KREDYTOWYCH PRZEJAZDÓW WOJSKOWYCH.

(—) Ponieważ ilość kredytów podróży służbowych w wojsku stale wzrasta kredyty wyznaczone na ten cel zostały już przekroczone. Dane statystyczne na rok 1924 wykazały 1.575.351 przejazdów osób wojskowych co wynosi 536 proc. tj. 5-cio krotny stan armii. Ta nadmierna ilość podróży tłumaczy się tem, że oficerowie i szeregowi bywają wysyłani w podróże służbową do załatwienia spraw niemających nic wspólnego ze służbą. W niektórych oddziałach o dużych stanach oficerskich, jak wykazały statystyki ilość podróży oficerów dochodzi do 90 proc. stanu oficerów. Z obliczeń tych wynika, że co miesiąc każdy oficer podróżuje na koszt skarbu. Wobec takiego stanu rzeczy M. S. Wojsk. zaprowadziło system wydawania ograniczonej ilości biletów kredytowych dla podróży oficerskich i szeregowych, wyznaczając z góry rozdziałnik na podróże służbowe i urlopowe. Za przekroczenie tych ilości odpowiedzialność ponoszą właściwi dowódcy i kierownicy zakładów.

OPODATKOWANIE SPADKÓW I DAROWIZN.

(—) W Nr. 72 Dziennika Ustaw ogłoszono nowelę do dotychczas obowiązującego ustawodawstwa w sprawie opodatkowania spadków i darowizn.

Według tej noweli od podatku wolne są majątki poniżej 10.000 złotych, gdy majątek przechodzi na małżonka lub zstępny, i poniżej 3.000 zł, gdy majątek przechodzi na innych krewnych lub obcych. Prócz tego nie podlegają podatkowi sprzęty użytku domowego oraz narzędzia pracy lub inwentarze żywe i martwe, a przechodzące na małżonka lub krewnego w linii prostej, jeśli wartość ich nie przewyższa 2.500 złotych.

Nowa taryfa opodatkowania spadków i darowizn przewiduje podatek w granicach od 2 do 60 proc. czystej wartości majątku.

STOSUNKI HANDLOWE Z ROSJĄ.

(—) Brak traktatu handlowego z Rosją nie pozwala na normalne rozwinięcie się tych stosunków, jakie mogłyby istnieć przy naszym uprzemysłowieniu. O ile stosunki te są naturalne, świadczy fakt, iż pomimo braku traktatu i innych znacznych trudno-

ci, nieodłącznych od obecnego ustroju społecznego w Rosji, istnieje i wzrasta wzajemna wymiana handlowa. Jak oświadczył szef rosyjskiej misji handlowej w Polsce, obroty nasze z Rosją w czasie ostatnich sześciu miesięcy nie są małe, zaś w okresie targu z Niemcami wzrosły znacznie. W ciągu tego okresu przedstawicielstwo rosyjskie zakupiło towarów za 5 milionów rubli złotych. Kupowano: parafinę, narzędzia do obróbki metalu i drzewa, instrumenty optyczne, celulozę, produkty chemiczne, narzędzia dentystyczne, narzędzia rolnicze, farby, części maszyn do szycia. Warunki płatności były różne sprzedawano za gotówkę i na kredyt; na weksle lub otwarty rachunek na termin do czterech miesięcy. W tym samym okresie Polska nabyła w Rosji za pośrednictwem przedstawicielstwa handlowego rosyjskiego towarów na 4 miliony rubli złotych, głównie rudę żelazną i manganową, futra, szczecinę, włos koński, len, olej słonecznikowy, terpentynę, i t. d. Jednocześnie przeszło przez Polskę 2500 wagonów transportu z Niemiec, Austrii, Czech do Rosji i odwrotnie.

WPLYW Z DANIN I MONOPOLI.

(—) W 2-jej dekadzie sierpnia wzrósł się znacznie w porównaniu z 2-gą dekadą lipca wpływ podatków zarówno pośrednich jak bezpośrednich.

Ogółem w 2-jej dekadzie br. wpłynęło bez podatku majątkowego 22,4 milj. zł, gdy w 2-jej dekadzie lipca 17,3 milj. zł.

Szczególnie zwiększył się wpływ z podatku przemysłowego, który w 2-jej dekadzie sierpnia dał Skarbowi 7,2 milj. zł., w 2-jej dekadzie lipca 5,3 milj. zł.

Wpływ podatków pośrednich w porównaniu z 2-gą dekadą lipca zwiększył się w 2-jej dekadzie sierpnia o 2,6 milj. zł. Również opłaty stempłowe i monopole dały w 2-jej dekadzie sierpniowej więcej niż w odpowiedniej dekadzie lipca.

Zwiększony wpływ podatków świadczy, że przesilenie gospodarcze słabnie.

KARY PODATKOWE.

(—) Ogłoszona ostatnio w Dzienniku Ustaw ustawa z d. 31 7 rb. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stempłowych kary za zwłokę, odsetek za odroczenie tudzież kosztów egzekucyjnych zmienia częściowo wysokość wymiaru kar, odsetek i kosztów mianowicie:

Od zaległości w podatkach gruntowych kara za zwłokę wynosi 1 proc. miesięcznie, od zaległości zaś we wszystkich innych podatkach i opłatach — 4 proc. miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu; od zaległości, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty zgodnie z orzeczeniem właściwej władzy skarbowej — odsetki wynoszą 1 proc. miesięcznie, z wyjątkiem odroczeń względnie rozłożeń na raty zaległości podatku gruntowego, spadkowego i od darowizn, od których to zaległości pobiera się pół proc. i odroczeń lub rozłożeń na raty zaległości podatku gruntowego, spadkowego i od darowizn, od których to zaległości pobiera się pół procent i odroczeń lub rozłożeń na raty z powodu klęsk żywiołowych zaległości podatku gruntowego, od których odsetek nie pobiera się wcale. Minister Skarbu zgodnie z par. 4 ustawy może obniżyć wysokość kar z jednego proc. do pół proc. względnie z 4 proc. do 1 proc. miesięcznie, jeżeli stwierdzone zostanie, że płatnik nie był w możności uiścić podatku w terminie.

UBEZPIECZENIE PRACOWN. UMYSŁOWYCH OD BEZROBOCIA.

(—) Komitet wykon. polskich pracowniczych zrzeszeń zawodowych opracowuje zasady ogólnopaństwowego zjazdu zrzeszeń pracowników, który ma się odbyć w październiku br. w Warszawie. Celem zjazdu ma być zastanowienie się nad sprawą ubezpieczenia pracowników biurowych od bezrobocia. Ponadto komitet domaga się natychmiastowej doraźnej pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych i zabiega w ministerstwie pracy o przyznanie odpowiednich funduszy.

ŚCIĄGANIE PODATKU MAJĄTKOWEGO.

— Izby skarbowe otrzymały polecenie zarządzenia energicznego ściągania zaległości lipcowej raty podatku majątkowego, a to ze względu na to, iż w dniu 10-go września r. b. przypada termin dalszej wpłaty, która musi wpłynąć do kas skarbowych w całości bez opóźnienia.

ZYGZAKI.

Szeżeśliwe miasto.

Raz pewien jegomość
Przyjechał do Łodzi,
Ze czasu miał dużo—
Po mieście se chodzi,
I nagle spotyka
Przyjaciela swego
Więc zaraz na wstępie
Tak mówi do niego:
„Ja radzę Ci szczerze,
Miejskie opuść mury.
Obaj na czas letni
Pojedziemy w góry“.
A na to łodzianin:
„Nie, bracie, nie mogę,
Ja niechce gór widzieć
Sam wybierz się w drogę
Wszak u nas na mieście
Jeszcze od jesieni
Niby w górach Tatrach
Są kupy kamieni“.
Więc znów rzekł przyjaciel
„Pojedziem nad morzel
Tam kąpiel przyjemna
I zdrowiu pomoże!“
„Co? kąpiel?... niech kąpie
Się w morzu laicy
Ja w Łodzi po deszczu
Pływam po ulicy!“
Tu do łodzianina
Rzekł przyjaciel młody:
Szeżeśliwa ta Łódź jest
Ma wszelkie wygodyl...

W. G.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Wtorek dnia 2 września Stefana Kr. Węg.
Miejska Galeria Sztuki Park Sienkiewicza
wystawa malarstwa, rzeźby grafiki i zdobnictwa
polskiego otwarta od 10—8 wieczorem.
Czytelnia Tow. Przyjaciół Francji.
Piotrkowska 195 (lewa od.) otwarta od 6—8 w
— Widowiska.
Teatr Miejski (Cegielniana 63)
„Ptak niebieski“
„Lawa“ (Przejazd 1)
„Madame Dobarry“
„Casino“ (Piotrkowska 67)
„Przygoda hr. Laredo“ oraz
„Lampa Aladyna“
„Gdeon“ (Przejazd 2)
„Veritas vincit“ (Prawda zwycięża)
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Pieśń duszy“, „On“
Kino Spółdzielni Prac. Państwowych
„Królowa Moulin Rouge“.
Kino „Resursa“ Kilińskiego 123,
„Fatalna obrączka“ II serja.
Miejski Kinematograf Oświatowy.
„Złodziej i oziewczynka“ dla młodzieży.
„Carewicz“ wieczorem.
Biuro T-wa „Rozwój“ mieści się przy u
Poalesnej № 4. Czynne od 9 rano do 8 wiecz

Wiadomości bieżące

— Konferencja p. Wojewody z przed-
stawicielami Związków Robotn.
P. Wojewoda dr. Paweł Garapich ob-
jąwszy stanowisko Wojewody w Łodzi, po-
stanowił wejść w bliższy kontakt z Związka-
mi Robotniczymi i w tym celu zaprosił
przedstawicieli wszystkich miejscowych
Związków Robotniczych na konferencję.
Na konferencji przedstawiciele Związ-
ków Robotniczych przedstawia swe poglądy
oraz postulaty warstw roboczych w związku
obecną sytuacją na terenie Łodzi.
Konferencja odbędzie się w dniu dzia-
sajszym, w sali posiedzeń Województwa.
— Posiedzenie konwentu seniorów.
W czwartek odbędzie się posiedzenie konwen-
tu seniorów w celu ustalenia pierwszego posiedze-
nia powakacyjnego Rady miejskiej.
Jak się dowiadujemy, prezydium Rady zamie-
rza zaproponować dzień 11 września, jako termin
pierwszego posiedzenia. (bip)

Sprawy robotnicze.

Zamknięcie fabryki Schweikerta.

Właściciel fabryki w Pabjanicach, przy
ul. Piłsudskiego p. Schweikert, udzielił wszy-
stkim robotnikom dwutygodniowego urlopu
płatnego.

Gdy po urlopie robotnicy chcieli po-
wrócić do pracy, zarząd fabryki zapropono-
wał robotnikom obniżenie zarobków o 15

proc., co spowodowało zwrócenie się niemo-
gących zgodzić się na te propozycje robotni-
ków o interwencję Związków Zawodowych.

Konferencja przedstawicieli Związ-
ków z zarządem fabryki nie przyniosła po-
myślnego rezultatu i fabryka została zam-
knięta na nieograniczony czas. (pap)

Uruchomienie fabryk na starych warunkach.

W fabryce G. Preissa w Pabjanicach,
przy ul. Moniuszki 62, oraz w fabryce En-
gelhorna i Margraffa, przy ul. Św. Jana 10,
wynikły zatargi z powodu usiłowania ze
strony firm obniżenia robotnikom zarobków.

Interwencja Związków Zawodowych
odniosła skutek i obecnie obie fabryki po
krótkim postoju zostały na starych warun-
kach uruchomione przy zatrudnieniu wszy-
stkich robotników. (pap)

Posiedzenie prezydium Rady Okr. Chrześ. Zw. Zawodowych.

W dniu jutrzejszym tj. dnia 3 bm. o
godzinie 7ej wieczorem w sali „Domu Lu-
dowego“, przy ul. Przejazd 34, odbędzie się

posiedzenie Prezydium Rady Okręgowej
Chrześcijańskich Związków Zawodowych.

Baczność robotnicy!

KTO Z WAS NIE OTRZYMAŁ JESZE ZASILKU?

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wia-
domości, iż we wtorek, dnia 2 bm., będzie uskutecz-
niona wypłata 2 i 3 raty zasiłku bezrobotnym, zare-
jestrowanym przez poszczególne biura rejestracyj-
ne do dnia 1 września br., którzy dotychczas tych
rat nie otrzymali.

Wypłata odbędzie się w niżej wymienionych
biurach dla posiadających numerki rejestracyjne:

W I Burze Wypłat, ul. Drownowska, fabr. B-ci	od Nr. 4301
Kaszub	od Nr. 3851
III Helenów	od Nr. 4601
W IV ul. Rokicłńska, dom T. A. Widzewskiej	od Nr. 4601
Manufaktury Bawełnianej	od Nr. 4301
W IX ul. Rzgowska, fabr Stolarowa	od Nr. 4301

W celu umożliwienia Magistratowi sprawnej
wypłaty zasiłków wzywa się osoby zainteresowane,
aby zgłaszały się po ich odbiór w dniu wyznaczo-
nym; przybywanie zawczasem niepotrzebnie po-
woduje tworzenie się ogonków, przybywanie po ter-
minie uniemożliwia sprawną wypłatę.

Każdy bezrobotny otrzyma zapomogę w tem
biurze, w którym został zarejestrowany, po okazaniu
dowodu, stwierdzającego tożsamość osoby (dowód o-
sobisty, paszport, legitymację związkową itp.), kła-
jączki obrachunkowej oraz numerku wydanego przy
rejestracji.

Wypłata odbywać się będzie od godz. 9 rano
do 3 po południu bez przerwy.

— Spadek frekwencji dzieci w szkołach po-
wszechnych.

W sobotę ukończono we wszystkich szkołach
powszechnych zapisy nowowstępujących dzieci.

Jak wykazuje statystyka, zapisało się na nowy
rok szkolny o 3 tysiące dzieci mniej, niż w roku ub.

Wezorem dzieci szkół powszechnych udały się
na nabożeństwo, a w dniu dzisiejszym rozpoczynają
się normalne zajęcia. (bip)

— Ze Związku Ludowo-Narodowego.

Na ostatnim zebraniu członków i sym-
patyków Związku Ludowo-Narodowego zo-
stały jednogłośnie uchwalone następujące re-
zolucje:

1) Zebrani członkowie i sympatycy
Zw. Lud. Nar. po wysłuchaniu referatu po-
sła K. Chadzyńskiego wyrażają swe gło-
bokie oburzenie tym wszystkim, którzy przy-
czynili się do nadania obywatelstwa polskie-
go i uwolnienia od winy i kary b. dezertera
z armii polskiej — Henryka Kohna.

2) Zebrani w najwyższym stopniu za-
niepokojeni wzmagającą się w ostatnich ty-
godniach drożyzną artykułów pierwszej po-
trzeby, wzywają rząd do niezwłocznego zam-
knięcia granicy dla wywozu wszelkich ga-
tunków zbóż, oraz domagają się od rządu
zaniechania poboru podatku obrotowego od
artykułów mącznych. (kos.)

— W sprawie społecznego pośrednic-
stwa pracy.

Polskie związki zawodowe otrzymały
od państwowego urzędu pośrednictwa pracy
okólnik w sprawie wejścia w życie ustawy o
społecznym pośrednictwie pracy.

W myśl nowej ustawy prawo wykony-
wania pośrednictwa pracy mają organizacje
o charakterze niezarobkowym, które posia-
dają zatwierdzone przez władze statuty, prze-
widujące jako jeden z celów wykonywania
pośrednictwa pracy, oraz te, które uzyskały
od ministerstwa pracy i opieki społecznej
pozwolenie na wykonywanie pośrednictwa
pracy. Instytucje i organizacje powyższe mu-
szą wyodrębnić z ogólnej swej biurowości
specjalny dział pod nazwą „społeczne biuro
pośrednictwa pracy“, wykonujące funkcje
pośrednictwa pracy oddzielnie od innych
funkcji w specjalnie wyznaczonych godzi-
nach i prowadzący oddzielnie od innych
spraw biurowość, zawartą w specjalnie do-

tego przeznaczonych aktach i księgach. Rów-
nież winien być odpowiedzialny kierownik
danego biura.

Wszelkie inne instytucje, które mają
zamiar przystąpić do prowadzenia akcji po-
średnictwa pracy winny o tem zawiadomić
państwowy urząd pośrednictwa pracy.

Pozatem państwowy urząd pośredni-
ctwa pracy wezwał wszystkie instytucje ro-
botnicze do zgłoszenia swych biur pośredni-
ctwa pracy. (bip)

— Nowa placówka handlowa polska w
Łodzi.

Staraniem nauczycielstwa powstała
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością p. t.
„Towarzystwo Wydawnicze Nauczyciel-
stwa Województwa Łódzkiego“.

Zadaniem T-wa jest praca dla szkoły
polskiej przez dostarczanie wszelkiego rodza-
ju podręczników szkolnych, zeszytów, ma-
terjałów pisemnych i tp. Wszelkie towary,
T-wo zakupuje bezpośrednio u źródeł fa-
brycznych, w zeszyty zaś zaopatruje skład
własną wytwórnią, przeto ma możność sprze-
daży po cenach niskich i w dobrym gatunku.

Siedziba T-wa i składy mieszczą się
w Łodzi, przy ul. Pańskiej Nr. 74.

Placówce tej należy życzyć pomyślne-
go rozwoju i spodziewać się, że poparta be-
dzie przez nasze szkolnictwo. (pap)

— Miejski podatek od alkoholu.

Władze nadzorcze nadesłały do Magi-
stratu zawiadomienie, iż uchwała Rady Miejs-
kiej w przedmiocie 100 proc. dodatku do
podatku patentowego od wyrobu i 200 proc.
od sprzedaży i wyszynku napojów alkoh-
lowych — została zatwierdzona.

— Z półkolonii letnich.

W sobotę, dnia 30 sierpnia rb. zostały
zamknięte półkolonie letnie dla dzieci w
parku 3 Maja. Półkolonie te, zorganizowane
przez Wydział Opieki Społecznej, trwały
przez dwa miesiące: lipiec i sierpień. Z półkolonii
ogółem korzystało 5000 najbiedniejszych
dzieci ze szkół powszechnych. Dzieci, uczęsz-
czające na półkolonie otrzymywały śniada-
nia, obiady i podwieczorki.

Naogół rezultaty pobytu dzieci na pół-
kolonjach są bardzo dodatnie, co zaznacza
się m. in. znacznym przyrostem na wadze.

Jak bardzo potrzebne są takie półkolo-

Z Instytutu nauczycielskiego w Łodzi.

aje, gdzie dźwignia biednych rodziców przebywa przez cały dzień pod opieką wychowawców, tego dowodem posłużyć może fakt, że — podług danych Wydziału Zdrowotności Publicznej w ciągu lipca i sierpnia było w mieście 25 nieszczęśliwych wypadków (w tym 3 śmiertelne) z dziećmi, pozostawionymi w domu lub na ulicy bez żadnej opieki. Na półkolonjach w tym czasie zdarzył się zaledwie 1 wypadek drobny, i to spowodowany przez postronną publiczność.

Po zamknięciu parku dla publiczności wypadków z dziećmi nie było. Do powodzenia półkolonij bardzo wiele przyczyniło się T-wo KEŁ., które za minimalną opłatą przewoziło tramwajami dzieci, zamieszkałe na krańcach miasta.

— **Konta czekowe Kas Skarbowych w P. K. O.**

Dowiadujemy się z Izby Skarbowej, że Ministerstwo Skarbu zaleciło wszystkim Urzędom Skarbowym przy następnym nakładzie druków, nakazów i wezwań płatniczych umieszczenie obok nazwy Kasy Skarbowej numeru konta czekowego w PKO. Wprowadzone ma być także do tekstu objaśnienie, że wymierzona należność podatkowa może być zapłacona nie tylko w Kasie Skarbowej lecz wpłacona na konto czekowe tej Kasy w PKO. za pomocą skarbowego blankietu nadawczego. Przy używaniu do wezwań i nakazów dotychczasowych druków mają być one uzupełniane albo przez dopisanie numeru konta czekowego, albo przez wyciśnięcie tego konta za pomocą stempla.

W lokalach kas i Urzędów Skarbowych umieszczone będą w miejscach widocznych wykazy numerów kont pocztowych.

— **Kalendarz płatniczy podatków bezpośrednich do dnia 31 grudnia 1924 r.**

Łódzka Izba Skarbowa sporządziła Kalendarz płatności podatków bezpośrednich do dnia 31 grudnia 1924 roku z uwzględnieniem przepisów ogłoszonych 17.IV. 23 roku.

We wrześniu należy opłacić następujące podatki do dnia 15 bm. wpłacając przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe od I do V włącznie podatek przemysłowy od obrotu (za sierpień), podatek dochodowy z uposażeń, emerytur i wynagrodzenia za najemną pracę (przy każdej wypłacie). Od kapitałów i rent podatek potrąca się przy każdorazowej wypłacie procentów i wpłaca się do Kas Skarbowych w ciągu 14 dni, licząc od terminu płatności procentów, względnie w ciągu 14 dni od chwili zamknięcia rachunków.) (Rozp. Prez. RP. z dn. 20 I. 24 r. Dz. U. R. Nr. 11 p. 94).

W październiku podatki gruntowe i budynkowe od dnia 15 II-ga rata wraz z 100 proc. podwyżką. Do 15 podatek przemysłowy od obrotu za wrzesień opłacany przez przedsiębiorstwa handlowe pierwszych dwóch i przemysłowe pierwszych pięciu kategorii; podatek od obrotu za pierwsze półrocze 1924 roku wpłacany przez przedsiębiorstwa następujących kategorii: dochodowy, od dochodów kapitału i rent jak we wrześniu.

W listopadzie podatki gruntowe płatne tak samo jak w październiku. Przemysłowy od obrotu jak we wrześniu. Wykup świadectw i kart rejestracyjnych na rok następny (1925), dochodowy z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzenia za najemną pracę. Pierwszego listopada ostatnia rata wymienionego podatku na rok 1924 od osób fizycznych i spadków wakujących oraz osób prawnych od kapitałów i rent jak w poprzednich miesiącach; podatek majątkowy II rata w grudniu, podatki gruntowy i budynkowy, przemysłowy, dochodowy (tylko od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzenia za najemną pracę) i podatek od kapitałów i rent płatny w tych samych terminach co w listopadzie. (AW)

— **Szczepienie ospy.**

Wydział Zdrowotności Publicznej, podaje do powszechnej wiadomości, że wszystkie dzieci w wieku lat 7-miu obowiązują przymusowo powtórne szczepienie ospy. W sprawach szczepienia należy zwracać się do właściwych Dozorów Sanitarnych, w godzinach od 10—12 w poł. Bez świadectw szczepienia ospy dzieci nie mogą być przyjmowane do szkół powszechnych.

— **Włec bezrobotnych.**

W sobotę o godz. 4 pp. odbędzie się w lokalu o. k. z. z. wielki wiec bezrobotnych, zorganizowany przez klasowe związki zawodowe.

Na wiecu poruszone będą aktualne sprawy za-

Współpracownik Aj. Wschodniej uzyskał od naczelnika wydziału szkolnictwa średniego i kierownika wspomnianego Instytutu p. Czapczyńskiego następujące informacje:

Instytut nauczycielski w Łodzi zastępuje częściowo wyższą uczelnię i posiada już poważny dorobek naukowy. W ciągu trzech lat istnienia wygłoszono w nim około ośmiu tysięcy wykładów. Słuchacze składali się z nauczycieli szkół powszechnych i średnich. Wykłady prowadzili przeważnie docenci, pochodzący po części z Łodzi; w 1923-24 roku wykladało 38 docentów miejscowych i 7 zamiejscowych. Wykładowcy ci przyjeżdżali do Łodzi z Warszawy, Krakowa i Poznania. Przeciętnie (w ostatnim roku) odbywało się 275 wykładów tygodniowo. Uczęszczało na wykłady 500 słuchaczy, z tego przypada: na instytut 135, na kursa dwuletnie uczęszczało 126, na kursa roczne 160. Wśród słuchaczy przeważały kobiety, gdyż było ich 310 na 190 mężczyzn.

Podział na wyznania przedstawia się następująco: z wykładów korzystało 297 rz. kat., 95 w. m. 78 ewang. i 8 prawosławnych. Obrót roczny wynosił w ostatnim roku (rozchód i przychód) 45 miliardów marek.

Prócz wykładów czynne były pracownie: przyrodnicza, fizyka — chemiczna i chemiczna, które to pracownie mieściły się bądź w lokalach udzielonych przez magistrat, bądź w szkole Zgromadzenia Kupców, w gimnazjum im. ks. Skorupki i Sobolewskiej. Oprócz urządzeń laboratoryjnych, które wypożyczały szkoły prywatne instytut posiada dość bogatą bibliotekę liczącą przeszło tysiąc tomów, w tym wiele książek starych i bardzo cennych. Czytelnicy mogą korzystać również z prenumerowanych 15 fachowych czasopism. Zaznaczyć należy, że w zakresie przygotowania nauczycieli szkół średnich Instytut przeprowadził całkowicie swój program; co się tyczy nauczycielstwa szkół powszechnych, to dwukrotnie już odbywały się egzaminy dzięki

czemu 400 słuchaczy otrzymało pełną kwalifikację nauczycielską. Również w wrześniu br. odbędą się egzaminy, które pozwolą wspomnianym wyżej nauczycielom osiągnąć wyższą kwalifikację. Nie też dziwnego, że wobec pożytecznej pracy instytut cieszył się poparciem czynników miejscowych zwłaszcza zaś magistratu, kuratorów i Ministerstwa W. R. i O. P. Magistrat stale udzielał subsydjum a czasami i Ministerstwo przychodziło z pomocą finansową.

Środki jednak, które instytut rozporządzał były bardzo niewielkie i jeśli osiągnięto dobre wyniki, to zawdzięczać należy to głównie temu, że wykladowcy docenci poprzestawali na śmieśkich niskich honorariach. W roku szkolnym 1924—25 instytut rozszerza swoją działalność przez otwarcie nowego kursu dla nauczycieli szkół średnich. Kurs ten obejmie prawie wszystkie grupy przedmiotów szkoły średniej, prócz tego prowadzić się będzie 7 grup wyższego kursu dla nauczycieli szkół powszechnych. Instytut nosi się z zamiarem stworzenia specjalnego wydziału pedagogicznego, na którym prócz innych przedmiotów wykładana będzie psychologia eksperymentalna i prowadzone będą odpowiednie ćwiczenia wraz z pracownią. W rozpoczynającym się roku szkolnym wygłoszą prelekcję dr. J. Jotejkówna, dr. Wolczyńska — Karpińska, dr. M. Odrzywolski, dyr. Michejda, prof. Moszczeński i prof. Mercz. Nazwiska te dają najlepszą rękojmię że studjum pedagogiczne będzie stało na wysokim poziomie. Prócz tego wielu profesorów uniwersyteckich przyrzekło swoją współpracę m. l. we wrześniu odbędą się wykłady z literatury prof. Tadeusza Grabowskiego z Uniwersytetu Poznańskiego i prof. Wilkosza z Uniwersytetu Krakowskiego. Stałą współpracę obiecali również: prof. Czartkowski z Warszawy, dr. Stojnowski z Poznania, prof. Piotr Zukowski z Poznania i ks. Konecki z Uniwersytetu Lubelskiego. (aw)

Olbrzymie nadużycia na szkodę Skarbu Państwa.

TAJEMNICZY TRANSPORT PRZĘDZY.

Firma M. Świętochowski, S-ka Akc. w Łodzi, zakupywała w Anglii większe ilości przędzy. Zakupioną przędzę sprowadzała firma do Łodzi za pośrednictwem Zjednoczonych Domów Ekspedycyjno-Handlowych „Spedom“, S-ka Akc. — centrala w Warszawie, oddział w Łodzi, przy ul. Prezydenta Narutowicza 22. Transporty szły przez Gdańsk, Tczew do Łodzi, a przesyłki wszystkie ciono na komorze celnej w Gdańsku. Ostatnia przesyłka nadeszła do Łodzi w ubiegłym tygodniu, a w ślad za nią zjawili się urzędnicy Ekspozytury Śledczej w Gdańsku i przedstawiciele tamtejszego Urzędu Cłowego. Okazało się, iż firmy te dokonywały od dłuższego czasu szeregu malwersacji, narażając Skarb Państwa na wielomiljonowe straty. Stosowały one do przędzy sprowadzanej najniższe stawki cłowe, podczas gdy w rzeczywistości towar ten powinien być obłożony jedną z najwyższych stawek.

Oszustwo zostało przypadkowo wykryte przez jednego z urzędników Gdańskiego Urzędu Cłowego.

Urząd Cłowy zawiadomił natychmiast Policję o nadużyciach i ta wysłała swych inspektorów w pogoni za towarem. Na miejscu zostali natychmiast aresztowani przedstawiciel i ekspedjent nadającej firmy ekspedycyjnej. Ci wzięci pod krzyżowy ogień pytań śledczego przyznali się do oszustwa. Przybyli do Łodzi przedstawiciele władz gdańskich w porozumieniu z tutejszymi władzami śledczymi wzięli się energicznie do dalszego śledztwa i poszukiwania przędzy. Zatrzymane zostały całe jej masy w skrzynkach (motki) i w belach (paczki). Udało się odnaleźć prawie całe transporty w składach domu ekspedycyjnego N. Stieller, dawniej Moritz Frenkel, przy ul. Sienkiewicza 26. Towary i składy zostały opieczętowane. Sprawa cała zatoczy bardzo szerokie kręgi, gdyż okazuje się, iż w oszustwie brało udział szereg firm.

Oczekuje się aresztowań ludzi stojących na naczelnich stanowiskach kilku firm tak w Gdańsku, jak i w Łodzi. (pap)

równie zapomóg dla bezrobotnych, jak i praca na robotach publicznych. (bip)

— **Nerwowy doktor Kasy Chorych.**

Przed niedawnym czasem donosiła prasa o zajęciach w kasie chorych na tle traktowania sanitariuszek przez lekarzy Trawińskiego i Majewskiego, przyczem wskutek interwencji okręgowej komisji związków zawodowych władze kasy chorych wszczęły w tej sprawie dochodzenie. Skończyło się na ostrej naganie wymienionych lekarzy z wciągnięciem zajęć do protokołu.

Tymczasem w dniu wczorajszym sekretarz okręgowej komisji związków zawodowych p. Łatkowski otrzymał ponowne zażalenie tych samych sanitariuszek tym razem jedynie na dr. Trawińskiego, który w nieodpowiedni sposób zwraca się do podwładnych mu sanitariuszek.

Wobec powyższego o. k. z. z. domagać się będzie wydalenia dr. T. z kasy chorych. (bip)

— **Przeostroga dla wyjeżdżających za granicę bez powodów osobistych.**

Wielka ilość robotników wyjeżdża z woj. łódzkiego do Francji i Niemiec, ulegając namowom i kłamliwym obiecankom różnych neuczciwych agentów werbunkowych. Ludzie ci wyjeżdżają, nie załatwiając uprzednio formalności paszportowych, a następnie

przechodzą nielegalnie granicę, narażając się na niebezpieczeństwo.

Polskie władze konsularne nie udzielają tego rodzaju emigrantom opieki i wobec tego ludzie ci nie znając warunków miejscowych stale pozostają na łasce i niełasce eksploatujących ich agentów. (AW)

Komunikaty.

— **Ze Stowarzyszenia Handlowców Polskich.**

Zarząd Stowarzyszenia podaje do wiadomości, iż w dniu 2 września rb. (we wtorek) o godz. 8-ej wiecz. w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 108 zwołuje „Wielki Wiec“ pracowników umysłowych z udziałem posłów Sejmowych N. P. R., P. P. S. i N. P. P. w sprawie ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i w obecnej sytuacji pracowniczej.

Na wiec ten winni przybyć wszyscy bez wyjątku pracownicy biurowi, handlowi, przemysłowi i bankowi, gdyż tylko przez liczny udział w wiecu zmanifestujemy, iż stanowimy siłę z którą się trzeba liczyć.

— Eojny dar.

W uzupełnieniu onegdajszej naszej notatki o złożeniu przez firmę „Ludwik Gajer” 163 zł na Instytut przeciwegazowy informujemy, że oprócz powyższej sumy w złotych firma ta równocześnie na ten sam cel złożyła 432,430,000 w markach polskich

Bibliografia.

— Z rachy wydawniczego.

Nakładem „Spółki akcyjnej wydawniczej” we Lwowie wyszło dzieło Juliana Zacharjewicza p. t. „Adam Mickiewicz, Polska i Stany Zjednoczone Ameryki”, w którym autor na podstawie pism Mickiewicza podaje nowe wytłumaczenia tajemniczej zagadki widzenia ks. Potra w III części dziadów.

Dzieło poświęcone pamięci prezydenta St. Zjednoczonych Wilsona „Wskrzesiciela Polski”, zdoła liczne fotografie i mapy.

MIEDZYNARODOWA WYSTAWA KSIĄZEK WE FLORENCJI W 1925 r.

6) Na początku przyszłego roku odbędzie się we Florencji druga „Międzynarodowa wystawa książek”. Komitet wystawy zaprasza wydawców całego kulturalnego świata, aby poparli to przedsięwzięcie, które pora pierwszy było doprowadzone do skutku w 1922 r. Udział mogą brać ci wszyscy, którzy posiadają dobrze zorganizowane zakłady wydawnicze, topograficzne, oraz instytucje naukowe i literackie. Ekspozyty dostarczone na wystawę będą podzielone według narodowości i jednocześnie odbędą się targi, gdzie będzie można nabywać książki.

Dla chłopców

nie radzimy kupić tanich ubrań. Droższe w ponoszeniu jest zawsze tańsze.
Ubranka dla chłopców z trwałego materiału po przystępnych cenach w firmie Szmeczel i Rozner, Łódź, Piotrkowska 100 i 160. 2841

W czwartek dnia 11 września odbędzie się w lokalu „TIVOLI” Przejazd № 1 w środkowym gabinecie

WALNE ZEBRANIE

członków Łódzkiego Stowarzyszenia hodowli drobiu, gołębi i zwierząt domowych,

na które zaprasza niżej podpisany zarząd stowarzyszenia.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Wybory do zarządu.
- 2) Wybory do komisji rewizyjnej,
- 3) Ustalenie opłat wpisowych i miesięcznych składek.
- 4) Ustalenie terminu tegorocznej wystawy.

N. B. Członkowie starego stowarzyszenia proszeni są o jak najliczniejszy udział celem wznowienia członkostwa.

Z poważaniem
ZARZĄD.

(D)

Stowarzyszenie Handlowców Polskich.

We wtorek dnia 2 września o godzinie 8-ej wiecz. w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 108, odbędzie się

WIELKI WIEC

pracowników umysłowych z udziałem posłów Sejmowych N. P. R., P. P. S., N. P. P. w sprawie ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i obecnej sytuacji pracowniczej.

Na wiec ten winni przybyć wszyscy bez wyjątku pracownicy biurowi, handlowi, przemysłowi i bankowi, gdyż tylko przez liczny udział w wiecu zamyślamy, iż stanowiąmy siłę z którą się trzeba liczyć.

2929—

Zarząd Stow. Handlowców Polskich;

KURSY HANDLOWE

Stow. Handl. Polskich w Łodzi, Piotrkowska 108, mieszczą się: ul. Cegielniana 70, (w lokalu Państwowej Szkoły Handlowej Żeńskiej.

Zapisy kandydatów i kandydatek na roczny kurs nauk handlowych przyjmuje Sekretariat kursów codziennie od 5 do 7 w.

Wykłady odbywają się w godzinach wieczorowych.

Początek wykładów 3 września, w środę o g. 6-ej m. 15 wiecz. 2813

8 klasowe Gimnazjum Realne Żeńskie E. KRYGIEROWEJ

(dawnej Siennickiej)

w Łodzi, ul. Piotrkowska 157

obecnie pod całkowitym

Zarządem Grona Nauczycielskiego.

Dyrektor: Dr. M. Odrzywołski.

W programie szkoły łacina — nadobowiązkowo

Egzaminy wstępne do wszystkich klas 1 i 2 września

Zgłoszenia przyjmuje kancelaria w godz. 9 — 1.

3112—2

Ważne dla towarzystw i związków!

Jest do wynajęcia w każdą sobotnią noc ogródek urządzonego do zabaw, z werandą do tańca i zarowem oświetlonym. Posiadam zezwolenie. Oferty do Rozwoju pod „Wrześniówka” 3170—1

KINO Spółdzielni Pracowników Państwowych

Sienkiewicza 40.

Dzisiaj i dni następnych!

Uwaga! Dla członków kooperatywy ceny miejsc niższe.

(UWAGA! Ceny miejsc niższe.)

Zamienie

pokój w centrum miasta na dwa ewentualnie jeden pokój z kuchnią. Zgłoszenia do a.m. Rozwoju pod „A 9.” 3165—1

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych skóranych i włosów.

Gabinet Roentgena i światłolecz. Piotrkowska 144 róg, Lwówka 2. Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8. dla pań 5—8. Telefon 29 45. 289.

Potrzebna nauczycielka

na wyjazd niedaleko Łodzi do przyotowania uczennicy 5-tej klasy gimnazjum „Miklaszewskiej”. Oferty składać: Zachodnia 51, L. Micherski. 3156—2

Małyszczuk Walenty

zagnął w drodze z Sieradza do Łodzi paszport zagraniczny, książeczkę wojskową kartę 2 miesięcznego urlopu. zezwolenie na wyjazd do Francji. Łas kasy znalazła zechce oddać za wynagrodzeniem Piotrkowska 209. Zakład rzeźniczy. 3156

Wielki zajmujący program!

Królowa Moulin Rouge

Wielki dramat z życia cyganerii paryskiej w 6-ciu aktach z prologiem angielskiej wytwórni Wardour-Film London, W roli Pincon uroczą Marta Mansfield ulubienica teatrów londyńskich.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 6-ej, w soboty, niedziele i święta o godz. 4 pp. Ost. seans o 9 w Muzyka pod kier. n. Z. SANDOMIERSKIEGO.

Dyrekcja Państw. Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Łodzi, ul. św. Karola 20,

przyjmie jeszcze na dział kamaszniczy uczennice z ukończoną przynajmniej VI-tą klasą szkoły powszechnej. Zapisy w kancelarii Szkoły od g. 9—2-ej. 3130—

Żeńskie Gimnazjum Humanistyczne**M. Hansenówny**

ul. Piotrkowska M 209,

przyjmuje zapisy uczennic codziennie od godz. 10-ej do 1-ej.

Egzaminy dla nowostępujących rozpoczną się 30 sierpnia, lekcje 1-go września. 2861—7

2 pokoje z kuchnią

z wygodami poszukuje w okolicach Głównej, Nawrot, Kilińskiego. Oferty z warunkami pod „T. U.” zaraz składać do admin. 5098—5

Koszule 2848
w wielkim wyborze KOŁNARZE, KRAWATY, SKARPEKI jak również wszelkie artykuły mody męskiej poleca K. Petersilga Piotrkowska 93.

Stancja

dla uczniów uczennic lub nauczycieli pianino na miejscu, Sienkiewicza 34 m. 36, od g. 2-ej do 6-ej. 3176—1

Uczniów

zamożnych rodziców przyjmie na mieszkaniu z całodziennym utrzymaniem. Wiadomość, ulica Sienkiewicza Nr 29, m. 7, 1-sze piętro. 3110—1

Szwajcarskie gorzkie sioła z marką kogut A. Gasseckiego, znakomicie ułatwiają funkcje żołądka. Idealny środek przy zaparciach. Sprzedają apteki i sklepy apteczne. 3074—

URZĄD SKARBOWY
PODATKÓW I OPŁAT SKARBOWYCH
w ŁODZI

Łódź, dnia 29 sierpnia 1924 r.

OGŁOSZENIE.

I Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych dla m. Łodzi podaje niniejszym do publicznej wiadomości że w Łodzi dnia 2 września 1924 r. odbędzie się pomiędzy godz. 10 a 4 po poł. na pokrycie zaległych podatków skarbowych publiczne sprzedaż z licytacji zajętych u niżej wyszczególnionych dłużników ruchomości a mianowicie:

1. Cwilling Majer, Nowomiejska 4, galanterja
2. Dzieciarski Symcha, Wschodnia 16, kredens
3. Frajdenrajch Samuel, Podrzeczna 14, 2 szafy
4. Frenkiel Jakób, Wschodnia 4, szafa
5. Goldberg Hersz, Pomorska 3, 20 palt damskich
6. Goldberg M. Nusen, Wolborska 7, meble
7. Heber Chaim, Pl. Wolności 9, kredens
8. Heber Mordka, Nowomiejska 20, 7 szt. towaru białego, 7 sztuk flaneli i 5 paczek bawełny.
9. Herszberg Sz., Nowomiejska 12, dodatki szewckie
10. Hofman Abram, Marysińska 6, 5 worków
11. Kadysz J., Nowomiejska 26, przybory szewckie
12. Kenigsberg Izrael, Podrzeczna 12, meble
13. Kohn Ch., Podrzeczna 15, przybory szewckie
14. Kuperman Szmul, Wolborska 34, sofa
15. Lida Manuel, Wschodnia 16, 25 tuzinów owijków
16. Nadel Mordka, Nowomiejska 27, 10 sztuk towaru
17. Najman Chil Icek, Nowomiejska 4, 10 sztuk towaru wełnianego
18. Natanson Józef, Nowomiejska 17, 50 sztuk płótna pościelowego
19. Praszker Henoeh, Nowomiejska 21, 2 szafy.
20. Róchman Hersz, Nowomiejska 19, 30 koszul tryk., 30 kalesonów tryk.
21. Rotenberg Szymon, Podrzeczna 7, meble.
22. Rozenbaum I. L., Nowomiejska 18, naczynia emaljowane.
23. Rozenbaum I. H., Nowomiejska 30, 4 garnitury męskie i meble.
24. Rozenmam Icek, Podrzeczna 31, meble.
25. Rozenaft Sala, Nowomiejska 7, 50 par obuwia męskiego.
26. Rozenaft Jakób, Nowomiejska 19, 300 żarówek.
27. Rubinowicz Lajb, Wolborska 29, otomana.
28. Rydzyński Majer, Nowomiejska 5, 100 sukienek damskich.
29. Salcman i Frenkiel, Nowomiejska 27, 20 szt. płótna po 30 metr.
30. Segal I. M., Nowomiejska 26, 30 sztuk płótna szyćwanego.
31. Szotland Jakób Hersz, Podrzeczka 27, meble.
32. Sztarkman Sz., Północna 12, kredens.
33. Walfisz M., Nowomiejska 10, 20 tuzinów pończoch.
34. Winer Lajbuś, Plac Wolności 10, szafa.
35. Wolman Hersz, Podrzeczna 15, szafa.
36. Zalc Icek, Zachodnia 15, meble.
37. Zarzewski Aron, Podrzeczna 10, meble, pianino.
38. Zylberberg Izrael, Zachodnia 14, 300 metr. i 200 mtr. materj.

Zasekwestrowane ruchomości można obejrzeć w dniu sprzedaży na miejscu licytacji u wymienionych dłużników

Naczelnik Urzędu: (—) w. Z. Pal.

„CAFE CRISTAL“

Piotrkowska 118.

Z dn. 2 września rozpoczyna koncerty znany kwintet z jazzbandem (Jokn) pod kierunkiem znanego skrzypka p. Hartenberga codziennie od godz. 6—12 w soboty i niedzielę podczas obiadu od godz. 1 do 3-ej.

Poleca Szanownym bywalcom wyborową knchnię oraz różne wyroby cukiernicze. Piwo na miejscu.

3172—2

Z poważaniem
Zarząd.

W niedzielę dnia 31 sierpnia po poł. w drodze z dworca Kaliskiego do ul. Kątnej

zgubiono damską torebkę skórzaną

czarną, zawierającą, ośmiędziesiąt, różne papiery i paszport francuski wydany w Alzacji na imię Jeanne Uhlen. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wysoką nagrodą na ul. Kątnej 19 u portjera. 8174—

Do sprzedania

5 morgi ziemi i dom drewniany z ogródkiem 60 drzewek owocowych, przz Zduńskiej Woli. Wiadomość tylko wieczorem. W. Łucimski, Sienkiewicza 64, Cena 4500 Złotych. 3178—1

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! A! A! Meble po cenach niższych: sypialki, stołowe, kuchnie, szafy, łóżka, stoły, krzesła wiedeńskie i inne sprzedaje. Przeździecki, Piotrkowska 108. 2444—8

A! N Na wypłatę! Pomimo stagnacji na dłuższy termin najtaniej: biały towar, szewcwoły, bostony, gabardina, welury, satyny, tafta, Rubaszkin, Kiliński 44. 02801—4

A! N Na wypłatę! Pomimo stagnacji najtaniej: etaminy francuskie, satyny, frotte, alpaga, trykotina, crepe de chine, firanki, pluszowe kołdry. Rubaszkin, Kilińskiego 44. 2800—4

A! N Na wypłatę! Purpur na wyspy, nie przepuszczający puchu, farba trwała, na materace i sienniki w pasy. Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44. 2825—6

A! K kredensy, garderoby szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, trema sprzedam. Sienkiewicza 59, oficyjna, drugie wejście, drugie piętro, mieszkanie 26, Piecnota. 2888—2

Kupię używaną maszynę do szycia. Zgłoszenia pod „K. Z.“ do adm. Rozwoju. 2881—2

Warsztat slusarski z wyrobioną klientelą w dobrym punkcie z narzędziami lub bez do sprzedania. Oferty do Rozwoju pod „K. K.“ 2882—2

Sprzedam dom murowany 2 piętrowy. Cena przystępna. Wiadomość: ul. Niska 1, u gospodarza. 2883—2

Dom — 8 mieszkań w Zgierzu sprzedam od zaraz. Duży ładny pokój i kuchnia wolne. Wiadomość: Łódź, Nawrot 48, skład drzewa 2851—7

Sprzedam dwa nowe garnitury męskie na średnią osobę. Wiadomość: ul. Ogrodowa 28, m. 15, sieni 4-ta. 2864—1

Sklep spożywczy sprzedam tanio. Stoki, Weselna 46. 2871—1

Różne:

Potynowany nauczyciel udziela 11 lekcji w zakresie ośmiu klas. Przystasabia do egzaminów dla eksternów. 6 Sierpnia 14, pralni. 2833—2

STUDENT udziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego 96—3 (sablakator) godzina 7. 2885—2

Potrzebna zaraz służąca. Wólczajska 91, m. 56. 2874—2

Oficer-kawaler poszukuje pokoju umeblowanego lub nie. Oferty do administracji pod „Kpt. M. K.“ 2875—2

Potrzebni chłopcy do terminu. Sienkiewicza 30, Kukula. 2876—1

Potrzebna panienka do apteki, obznajmiona z czynnościami aptecznymi. Brzezińska 56. 2877—5

Potrzebna panienka do cukierni z kaucją 100 Zł. Pusta 9. 2878—1

Specjalista na budowę karo-serji poszukuje pracy. H. Litka. Zamenhota 27, m. 21. 2879—5

Do wynajęcia sklep z mieszkaniem i urządzeniem, także pokój z kuchnią lub dwa pokoje z kuchnią i pojedyncze mieszkanie. Rzgowska 187. 2884—1

Potrzebni są stolarze na białe roboty. Ul. Piotrkowska 92, Nowakowski, front, 5 piętro. 2885—2

Potrzebna bielizniarka do szycia od zaraz. Zgłosić się, Północna 57, róg Magistrackiej i piętro m 10. 2886—8

Stancja dla uczniów. Pańska 85, m. 18, lewa oficyjna. 2887—2

Fartuszeki alpagowe batystowe, robotki ręczne, nici D.M.C. pończochy poleca „Stanisława“, Przejazd 48. 2885—1

Zgubione dokumenty

Tomkowski Piotr zagubił dowód osobisty, wydany ze wsi Bogumilów, powiatu Sieradzkiego. 2859—1

Tomczyk Józef zagubił paszport niemiecki, wydany w gm. Wiskitno, pow. Łódzkiego. 280—3

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem 25 gr., w tekście 25 gr., za tekstem 15 gr., zwykajne 5 gr. wśród drobnych 3 i nekrologi 20 dr. komunikaty 25 gr., za wiersz milimetry lub jego miejsce, Drobne ogłoszenia bezterminowe 3 gr. za wyraz duże litery 30 gr. najmniejsze ogłoszenie 20 gr. Drobne ponad 40 wyrazów wyraz 3 gr. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej za gr. 100 proc. Stronnicza przed tekstem i w tekście podzielona na 3 łamy za tekstem łam. Kabełkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 3-ej dolicza się 50 proc. Za terminowe wyhodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwój można zamawiać w Zgierzu u p. Eacha, w Reblanicy 2 p. Zimoradzkiego ul. Zamkowa